

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi patenttilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi patenttilakia ja eräitä siihen liittyviä lakeja. Ehdotetut muutokset perustuvat pääsääntöisesti Euroopan patenttisopimuksen säännöksiin. Esitys sisältää muutokset, jotka ovat välttämättömiä Suomen liittymiseksi Euroopan patenttisopimukseen.

Patenttilaissa ehdotetaan säädettäväksi eurooppapatenttia koskevissa oikeudenkäynneissä toimivaltaisesta tuomioistuimesta sekä Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltioissa annettujen eurooppapatenttia koskevien tuomioiden täytäntöönpantavuudesta myös Suomessa. Patenttilakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi luku, jossa säädettäisiin eurooppapatenttia koskevasta hakemusmenettelystä ja eurooppapatentin myöntämisestä ja voimaansaattamisesta Suomen osalta.

Liittyminen Euroopan patenttisopimukseen merkitsisi sitä, että patentinhakijan olisi mahdollista hakea myös Suomea koskevaa eurooppapatenttia Euroopan patenttivirastosta. Eurooppapatentin voimaansaattaminen Suomessa edellyttäisi kuitenkin, että eurooppapatentin suomenkielinen käännös

toimitettaisiin patentti- ja rekisterihallitukselle.

Esitys sisältää myös ehdotuksen Euroopan patenttisopimukseen liittymisen edellyttämistä muutoksista hyödyllisyysmallioikeudesta annettuun lakiin, maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annettuun lakiin ja oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annettuun lakiin.

Esitys sisältää myös Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen liittyvän TRIPS-sopimuksen edellyttämät muutokset patenttilakiin. Patentin etuoikeuspäivää koskevassa säännöksessä ehdotetaan viitattavaksi myös Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen jäsenvaltioihin. Patenttilakiin ehdotetaan lisättäväksi menetelmäpatentin käännteistä todistustaakkaa koskeva säännös. Myös patentin pakkolupaa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. TRIPS-sopimuksen edellyttämien muutosten osalta kuitenkin ehdotetaan, että ne tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila	3
2.1. Patenttilainsäädäntö	3
2.2. Euroopan patenttisopimus	4
2.3. TRIPS-sopimus	4
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	4
4. Esityksen vaikutukset	6
4.1. Taloudelliset vaikutukset	6
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	6
5. Asian valmistelu	7
6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	8
6.1. Riippuvuus muista esityksistä	8
6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1. Lakiehdotusten perustelut	9
1.1. Patenttilaki	9
1.2. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta	18
1.3. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä	20
1.4. Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin	21
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	22
3. Voimaantulo	22
4. Säättämisyjärjestys	22
LAKIEHDOTUKSET	24
1. Laki patenttilain muuttamisesta	24
2. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta	29
3. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	31
4. Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetun lain 12 §:n muuttamisesta	32
LIITTEET	33
Rinnakkaistekstit	33
1. Laki patenttilain muuttamisesta	33
2. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta	37
4. Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetun lain 12 §:n muuttamisesta	40
Asetus patenttiasetuksen muuttamisesta	41

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Se, joka on tehnyt keksinnön, jota voidaan käyttää teollisesti, tai se, jolle keksijän oikeus on siirtynyt, voi hakemuksesta saada patentin keksintöön ja siten yksinoikeuden sen ammattimaiseen hyväksikäyttöön niin kuin patenttilaissa (550/67) säädetään. Patenttilainsäädännön tarkoituksena on edistää elinkeinoelämän kehitystä. Patentilla saavutettu yksinoikeus sisältää sen, ettei muu kuin patentinhaltija ilman tämän lupaa saa käyttää keksintöä ammattimaisesti hyväkseen. Tämä mahdollisuus kannustaa keksijöitä ja yrityksiä uusiin innovaatioihin ja tuotekehitykseen.

Kansallisen patenttiviranomaisen myöntämä patentti on voimassa vain siinä valtiossa missä se on myönnetty. Laajemman suojan saamiseksi keksintö on patentoitava kaikissa niissä valtioissa, jotka ovat merkittäviä keksinnön markkinointikohteina tai joissa on käytössä paljon tekniikkaa keksinnön alalta.

Patentin hakeminen monessa valtiossa erikseen vaatii hakijalta paljon taloudellisia voimavaroja, koska hakemuskäsittely joudutaan hoitamaan erikseen jokaisen maan kansallisessa patenttiviranomaisessa. Eri maiden patenttiviranomaiset tekevät päällekkäistä työtä, koska hakemuksen tutkiminen monissa maissa tapahtuu jokseenkin saman aineiston perusteella. Kansainvälisellä tasolla on kehitetty patentin voimaansaattamista eri valtioissa helpottavia järjestelmiä. Esimerkiksi patenttityhteistyösopimuksen (SopS 58/80; Patent Cooperation Treaty; PCT) mukaan patenttia voi hakea yhdessä tai useamassa sopimusvaltiossa kansainvälisellä hakemuksella. Hakemus voidaan jättää sen valtion vastaanottavalle viranomaiselle, jonka kansalainen hakija on tai jossa hakijalla on kotipaikka taikka kansainväliselle toimistolle. Hakijan tulee hakemusta tehdessään nimetä ne sopimusvaltiot, jotka hakemuksen halutaan käsittävän. Patenttityhteistyösopimus koskee vain kansainvälisen uutuus- ja patentoitavuustutkimuksen tekemistä ja lopullinen päätös patentin myöntämisestä jää kunkin sopimusvaltion patenttiviranomaisen tehtäväksi siinä vaiheessa, kun kansainvälistä hakemusta jatketaan kansallisena patenttihakemuksena.

Kansainvälistä patenttityhteistyötä on kehitetty myös eurooppalaisella tasolla. Euroo-

pan patenttisopimuksen mukaan yhdellä hakemuksella on mahdollista saada patenttisuoja hakemuksessa nimetyissä Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltioissa. Kansalliset patenttiviranomaiset eivät käsittele hakemusta erikseen, vaan hakemukset käsittelee ja patentin myöntää Euroopan patenttivirasto.

Tämä esitys sisältää tarvittavat lainmuutokset Suomen liittymiseksi Euroopan patenttisopimukseen sekä Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/95) liittyvän TRIPS-sopimuksen edellyttämät patenttilain muutokset. Suomen jäsenyys Euroopan patenttisopimuksessa merkitsisi sitä, että eurooppapatenttia voitaisiin hakea myös Suomeen. Liittyessään patenttisopimukseen Suomi pääsee vaikuttamaan Euroopan patenttijärjestön toimintaan ja kehitykseen.

2. Nykytila

2.1. Patenttilainsäädäntö

Suomen patenttilainsäädäntö on sisällöltään harmonisoitu vastaamaan Euroopan patenttisopimuksen säännöksiä. Patenttilain aineellista sisältöä on muutettu merkittävimmin viimeksi vuonna 1985, jolloin muun muassa säädettiin Euroopan patenttisopimuksen sovellutussääntöä 28 ja 28 a vastaavasti mikrobiologisten keksintöjen tallettamismenettelystä. Patenttilain harmonisointi eurooppalaista patenttioikeutta vastaavaksi katsottiin kauppapoliittisista syistä välttämättömäksi, vaikka Suomen liittymistä Euroopan patenttisopimukseen ei tuolloin pidettykään tarpeellisena. Patenttilain aineellisen sisällön osalta ainoastaan ravinto- ja lääkeaineiden tuotepatenttia koskeva patentointikielto ei ole ollut yhdenmukainen Euroopan patenttisopimuksen kanssa. Tämä Suomen lainsäädännössä ollut este liittymiselle Euroopan patenttisopimukseen poistui, kun Suomi siirtyi 1 päivänä tammikuuta 1995 myös ravinto- ja lääkeaineiden osalta tuotepatenttijärjestelmään. Ravinto- tai lääkeaineisiin myönnettävästä patentista annetun asetuksen (932/87) soveltamissäännöksen mukaan asetusta sovelletaan patenttihakemuksiin, jotka tehdään tai on katsottava tehdyiksi 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Vaikka Suomi ei ole kuulunut Euroopan patenttisopimukseen, on suomalaisten ollut

mahdollista hakea keksinnölleen eurooppapatenttia tekemällä hakemuksen Euroopan patenttivirastoon. Eurooppapatenttia ei ole kuitenkaan ollut mahdollista saada voimaan Suomen osalta.

2.2. Euroopan patenttisopimus

Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 tehdyllä Euroopan patenttisopimuksella (Convention on the Grant of European Patents eli European Patent Convention, EPC) perustettiin vuonna 1973 Euroopan patenttijärjestö (European Patent Organisation). Euroopan patenttisopimus tuli voimaan 1 päivänä marraskuuta 1977 ja Euroopan patenttiviraston toiminta alkoi vuonna 1978.

Euroopan patenttisopimukseen ovat liittyneet Suomea lukuun ottamatta kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot. Sopimuksen piiriin kuuluu tällä hetkellä 17 jäsenvaltiota: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kreikka, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi ja Tanska. Pohjoismaista Suomi, Norja ja Islanti eivät ole liittyneet sopimukseen.

Alankomaiden, Belgian, Ison-Britannian, Luxemburgin, Ranskan, Saksan ja Sveitsin osalta Euroopan patenttisopimus tuli voimaan 7 päivänä lokakuuta 1977. Sopimus tuli Ruotsin osalta voimaan 1 päivänä toukokuuta 1978 ja Tanskan osalta 1 päivänä tammikuuta 1990. Viimeksi Euroopan patenttisopimukseen on liittynyt Irlanti, jonka osalta sopimus tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

Koska Suomi osallistui Euroopan patenttisopimuksen valmisteluun ja sopimuksen aikaansaamisesta päättäneeseen hallitusten väliseen konferenssiin, on Suomella oikeus liittyä sopimukseen ilman, että siihen tarvittaisiin Euroopan patenttijärjestön tai sen jäsenvaltioiden suostumusta.

2.3. TRIPS-sopimus

Maailman kauppajärjestön (World Trade Organization; WTO) perustamissopimus tuli Suomessa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen ja sen liitesopimusten voimaansaattamisesta sekä näiden eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta annetun asetuksen (17/95) mukaan teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liitty-

vistä näkökohdista tehtyä sopimusta, jäljempänä TRIPS-sopimusta (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights; TRIPS), sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1996 alkaen.

TRIPS-sopimus sisältää yksityiskohtaisia määräyksiä eri immateriaalioikeuksien suojatasosta ja näiden oikeuksien toteuttamisesta jäsenvaltioissa. Patenttioikeuden osalta Suomen lainsäädäntö vastaa suurelta osin TRIPS-sopimuksen sisältöä. Patenttilakiin tulee kuitenkin lisätä menetelmäpatenttien loukkausoikeudenkäynteihin liittyvä säännös käänteisestä todistustaakasta. TRIPS-sopimus edellyttää myös patenttiin myönnettäviä pakolupia koskevien säännösten muuttamista. Lisäksi patentin etuoikeutta koskevaan säännökseen tulisi lisätä viittaus Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen jäsenvaltioihin. Myös hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain (800/91) etuoikeutta koskevaan säännökseen ehdotetaan lisättäväksi viittaus Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen jäsenvaltioihin.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Yleistä

Esityksen tavoitteena on tehdä tarvittavat lainmuutokset, jonka jälkeen Suomi voisi liittyä Euroopan patenttisopimukseen sekä saattaa TRIPS-sopimus patenttilainsäädännön osalta kansallisesti voimaan.

Euroopan patenttisopimus

Aineellisilta osiltaan Suomen patenttilainsäädäntö on sopusoinnussa Euroopan patenttisopimuksen kanssa. Liittyminen ei vaikuttaisi Suomessa esimerkiksi keksintöjen patentoitavuuden edellytyksiin, patentin tuottaman oikeuden sisältöön tai patentin mitätöimisperusteisiin. Liittyminen patenttisopimukseen edellyttää kuitenkin patentin hakemismenettelyyn liittyviä patenttilain ja eräiden muiden lakien muutoksia. Ehdotetut lainmuutokset vastaavat päälinjoiltaan Ruotsissa ja Tanskassa patenttisopimukseen liittymisen yhteydessä toteutettuja lainmuutoksia.

Euroopan patenttisopimuksen mukaista patenttia nimitettäisiin ehdotuksen mukaan eurooppapatentiksi. Ehdotettu nimitys perustuu siihen, että useimmat eurooppalaiset valtiot kuuluvat Euroopan patenttisopimukseen.

Nimitys eurooppapatentti eroaa myös Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden välillä 14 päivänä joulukuuta 1990 allekirjoitetun yhteisöpatenttisopimuksen (Convention for the European Patent for the Common Market, Community Patent Convention, CPC, 89/695/ETY) mukaisesta yhteisöpatentista. Yhteisöpatenttisopimus ei ole tullut vielä voimaan.

Eurooppapatenttia koskeva hakemus tehdään Euroopan patenttivirastolle. Hakemus voidaan jättää johonkin viraston toimipisteseen (München, Haag tai Berliini). Eurooppapatenttia koskeva hakemus voidaan jättää myös jäsenvaltion kansalliselle patenttiviranomaiselle, jos kyseisen valtion lainsäädäntö sen sallii. Tällöin kansallinen patenttiviranomainen toimittaa hakemuksen edelleen Euroopan patenttivirastolle.

Eurooppapatentin ja eurooppapatenttia koskevan hakemuksen käännökset

Euroopan patenttisopimuksen mukaan jäsenvaltiot voivat asettaa lisäehtoja hakemuksen ja patentin oikeusvaikutusten alkamiselle. Jos hakemusta ei ole tehty jäsenvaltion virallisella kielellä, voi jäsenvaltio asettaa eurooppapatenttia koskevan hakemuksen väliaikaisen suojan alkamisen ehdoksi, että käännös patenttivaatimuksista on saatettu jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti yleisesti saataville. Jäsenvaltio voi myös vaatia, että eurooppapatentin oikeusvaikutus ei tule voimaan kyseisessä jäsenvaltiossa ennen kuin patenttiasiakirjat on hakijan toimesta käännetty jäsenvaltion viralliselle kielelle ja saatettu yleisesti saataville jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltioista ainoastaan Luxemburg ja Monaco eivät vaadi käännöksiä jäsenvaltion viralliselle kielelle.

Käännökset ovat tarpeellisia patenttiasiakirjoihin sisältyvän teknisen tietouden saattamiseksi kotimaisen teollisuuden, elinkeinoelämän ja keksijöiden tietoisuuteen. Euroopan patenttisopimuksen mukaan jäsenvaltiot, joissa on useampi kuin yksi virallinen kieli, voivat vaatia käännöstä jollain maan virallisista kielistä tai sitten määrättyllä yhdellä virallisella kielellä. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan voi vaatia käännöksiä useammalla kuin yhdellä kielellä.

Käytännössä olisi hyvin todennäköistä, että jos eurooppapatenttia haettaisiin Suomeen,

niin sitä haettaisiin samalla myös Ruotsiin. Tilanteet, joissa eurooppapatenttia olisi haettu Suomeen, muttei Ruotsiin, olisivat hyvin harvinaisia. Kielilain (148/22) säännösten ja hallitusmuodon kielellisiä oikeuksia koskevan 14 §:n nojalla patentti- ja rekisterihallituksen tulee huolehtia maan molemman kansalliskielen asemasta eurooppapatenttia koskevissa asioissa. Jos eurooppapatentin tai eurooppapatenttia koskevan hakemuksen käännöksiä ei nimenomaisesti vaadittaisi suomenkielelle, jättäisivät ulkomaiset hakijat patentointikustannuksia säästääkseen käännökset todennäköisesti aina ruotsiksi. Tällöin suomenkieliset käännökset jouduttaisiin kääntämään patentti- ja rekisterihallituksen toimesta, mikä edellyttäisi huomattavia käännösresursseja. Edellä esitetyn perusteella ja patentti-informaation mahdollisimman laajaa tavoitettavuutta silmällä pitäen ehdotetaan, että edellä mainitut käännökset vaadittaisiin suomeksi. Tämän lisäksi tulee luoda järjestelmä, jolla patenttiviranomainen huolehtisi siitä, että patenttivaatimukset olisivat tarvittaessa saatavilla myös ruotsin kielellä. Patentti- ja rekisterihallitus voisi yleensä hankkia Ruotsista eurooppapatentin tai eurooppapatenttia koskevan hakemuksen vaatimusten ruotsinkieliset käännökset.

TRIPS-sopimus

Suomen patenttilainsäädäntö on pääpiirteissään yhdenmukainen TRIPS-sopimuksen määräysten kanssa. Patenttilakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös menetelmäpatenttia koskevasta käänteisestä todistustaakasta. TRIPS-sopimuksen 34 artiklassa säädetään menetelmäpatenteja koskevasta käänteisestä todistustaakasta. Tämä tarkoittaa sitä, että menetelmäpatentin loukkausta koskevassa oikeudenkäynnissä patentinloukkaajaksi väitetyllä vastaajalla on velvollisuus osoittaa, että loukkaavaksi väitetty menetelmä identtisen tuotteen valmistamiseksi eroaa patentoidusta uuden tuotteen valmistusmenetelmästä. Nykyinen patenttilaki ei sisällä todistustaakkaa koskevaa säännöstä.

TRIPS-sopimuksen 30 ja 31 artiklassa säädetään patentin yksinoikeuden rajoituksista. TRIPS-sopimuksen 31 artiklan b-kohdassa edellytetään, että pakkolupaa hakevan tahon tulee käydä patentinhaltijan kanssa neuvotte-luja käyttöluvan saamiseksi kohtuullisin taloudellisin ehdoin ennen pakkoluvan hake-

mista tuomioistuimelta. Tämä vaatimus ehdotetaan lisättäväksi patenttilakiin.

Lisäksi ehdotetaan, että patentoidun keksinnön käyttämiseen voitaisiin myöntää pakkolupa, jos määräajan kuluessa keksintöä ei käytetä tai keksintöä ei saateta käyttöön Suomessa kohtuullisessa laajuudessa. Ehdotuksen mukaan myös patentoidun keksinnön maahantuonnin katsottaisiin kuuluvan pykälän soveltamisalaan. Pakkolupa voidaan nykyisin myöntää, jos keksinnön käyttöä ei ole määräajan kuluessa aloitettu Suomessa. Aiempien patenttilain esitöiden mukaan maahantuonnin ei ole katsottu kuuluvan patentoidun keksinnön käyttämisen piiriin. Muutosehdotus perustuu TRIPS-sopimuksen 27 artiklaan sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tulkintalinjaan, jonka mukaan myös patentoidun keksinnön maahantuonti riittävässä laajuudessa poistaa mahdollisuuden pakkolupa.

4. Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtiontaloudelliset vaikutukset

Jäsenyyden Euroopan patenttisopimuksessa on arvioitu vähentävän Suomeen tehtävien ulkomaisten patenttihakemusten määrää ja vastaavasti lisäävän Suomessa voimassa olevien patenttien määrää. Suomeen tehtävien patenttihakemusten määrän vähenemisen on arvioitu vaikeuttavan patentti- ja rekisterihallituksen asiantuntija-asemaa patenttihakemuksia käsittelevänä viranomaisena.

Patenttisopimukseen liittymisellä ei olisi kokonaisuudessaan huomattavia valtiontaloudellisia vaikutuksia. Vaikka liittyminen merkitsee patentti- ja rekisterihallitukselle tehtävien patenttihakemusten määrän huomattavaa vähenemistä, ei tämä vaikuttaisi kovin suuresti patentti- ja rekisterihallituksen maksutuloihin, koska suurin osa näistä maksutuloista tulee voimassa olevien patenttien vuosimaksuista.

Patenttisopimukseen liittyttäessä on uuden jäsenvaltion suoritettava liittymismaksu, josta määrätään sopimuksen 170 artiklassa. Suomen osalta tämä liittymismaksu on jo otettu huomioon patentti- ja rekisterihallituksen osuudessa valtion vuoden 1996 talousarviossa.

Pitkällä tähtäimellä liittymisellä saataisiin olla valtion tuloja lisäävä vaikutus, koska

Suomessa voimassa olevista eurooppapatenteista olisi maksettava vuosimaksut Suomen lainsäädännön mukaisesti. Tällä hetkellä nämä vuosimaksut jaetaan tasan Euroopan patenttinviraston ja jäsenvaltion kesken. Suomeen saatavien vuosimaksujen määrä riippuisi siitä, kuinka moni eurooppapatentti saatetaan Suomessa voimaan. On arvioitu, että tämä lukumäärä olisi vuosittain useita tuhansia.

TRIPS-sopimuksen edellyttämällä muutoksilla ei ole mainittavia taloudellisia vaikutuksia.

Vaikutukset elinkeinoelämään

Kansainväliseen toimintaan suuntautuneille yrityksille, jotka patentoivat keksintöjään ulkomailla ja jotka ottavat liiketoiminnassaan huomioon ulkomailla myönnetty patentit, ei liittyminen aiheuttaisi merkittäviä muutoksia toimintaympäristössä. Kotimaan markkinoilla toimiville pienyrityksille muutos olisi sitä vastoin tuntuvampi. Suomessa tulisi voimaan vuosittain arviolta tuhansia eurooppapatentteja, jotka elinkeinoelämän ja keksijöiden tulisi omassa toiminnassaan ottaa huomioon. Tulevaisuudessa myös pienyritysten on nykyistä enemmän huomioitava eurooppapatenttia koskevat hakemukset, joissa Suomi on nimetty suojan kohdevaltioksi. Tämä kehitys lisännee suomalaisten patenttiasiamiesten ja pienyritysten välistä yhteistyötä. Patentti- ja rekisterihallitukseen tehtävien ulkomaisten patenttihakemusten määrän väheneminen vaikuttaisi myös suomalaisten patenttiasiamiesten työtehtäviin. Patenttiasiamiesten ulkomaisten toimeksiantojen määrä voimakkaasti vähentyään, koska erityisesti ulkomaiset patenttihakemukset tehtäisiin valtaosaltaan Euroopan patenttinvirastoon.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Yleisesti on arvioitu, että Euroopan patenttisopimukseen liittymisen seurauksena patentti- ja rekisterihallitukselle tehtävien patenttihakemusten määrä tulee huomattavasti vähenemään, koska ulkomaiset hakijat siirtyvät käyttämään eurooppapatenttia koskevaa hakemusta, jossa Suomi on nimetty yhdeksi patenttisuojan kohdemaaksi. Patenttinviraston uutuus- ja patentoitavuustutkimuksen korkean tason säilyttäminen hankaloituu tämän kehityksen seurauksena, koska patenttihak-

musten lukumäärän vähentyminen vaikeuttaa patenttiviraston tutkijainsinöörien erikoistumista riittävän kapealle tekniikan erikoisalueelle. Elinkeinoelämän kilpailukyvyyn kannalta on tärkeää, että patenttiviraston palvelutaso ja asiantuntemus tutkivana viranomaisena säilyisivät nykyisellä tasollaan.

Riittävä hakemuskäärä on patentti- ja rekisterihallituksen toimintakyvyn ja asiantuntemuksen tason kannalta olennaista. Tutkijainsinöörien erikoistuminen ei ole mahdollista, jos hakemuksia tulee niin vähän, että viraston tutkijainsinöörien lukumäärä laskee huomattavasti. Koska patentti- ja rekisterihallituksen patentti- ja innovaatiolinjalla on tällä hetkellä käsittelemättömien patenttihakemusten ruuhka, ei hakemuskäärän väheneminen välittömästi liittymisen jälkeen aiheuttaisi tutkimustyön vähenemistä. Ruuhka purkautuisi kokonaan arviolta noin viiden vuoden kuluessa. Purkautuminen ei kuitenkaan tapahtuisi tasaisesti eikä samalla tavoin kaikilla tekniikan aloilla. Hakemuskäärä on pitkällä aikavälillä liittymisen jälkeen suurelta osin riippuvainen patentti- ja rekisterihallitukselle tehtyjen kotimaisten patenttihakemusten määrästä.

Patentti- ja rekisterihallituksen patentti- ja innovaatiolinja joutuu liittymisen jälkeen suuntaamaan toimintaansa uudella tavalla. Jos hakemusten määrän vähenemistä ei pystytä mitenkään korvaamaan, merkitsee se tutkimustyön nopeaa ja pysyvää vähenemistä, joka tietyllä aikavälillä johtaa tarpeeseen supistaa tutkijainsinöörien määrää.

Muiden viranomaisten osalta liittymisen ei aiheuttaisi muutoksia nykytilanteeseen. Ainoana poikkeuksena on Helsingin käräjäoikeus, joka alkaisi käsitellä myös eurooppapatentteja koskeviin hakemuksiin ja eurooppapatentteihin liittyviä riitakysymyksiä. Näiden käsittely ei kuitenkaan eroa vastavista kansallisiin patenttihakemuksiin ja patentteihin liittyvistä riidoista. Vuosittain Helsingin käräjäoikeudessa on pantu vireille keskimäärin noin 14 patenttioikeudellista juttua.

TRIPS-sopimuksen edellyttämällä muutoksilla ei ole mainittavia organisaatioon ja henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia.

5. Asian valmistelu

Liittymistä Euroopan patenttisopimukseen on valmisteltu usean vuoden ajan. Kauppa- ja teollisuusministeriö asetti 31 päivänä lo-

kakuuta 1989 työryhmän selvittämään vaikutuksia, joita Suomen mahdollisesta liittymisestä sopimukseen saattaisi aiheutua patenttiviranomaisten, patenttiasiamiesten ja keksijöiden toimintaan. Talouspoliittinen ministeriövaliokunta esitti vuonna 1990 sopimukseen liittymisen ajankohdaksi 1 päivää tammikuuta 1995.

Kauppa- ja teollisuusministeriö asetti 19 päivänä maaliskuuta 1992 toimikunnan valmistelemaan Euroopan patenttisopimukseen liittymiseksi tarvittavaa lainsäädäntöä. Toimikunta luovutti mietintönsä 1 päivänä kesäkuuta 1993. Mietinnöstä antoivat lausuntonsa ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö, oikeusministeriö, patentti- ja rekisterihallitus, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Keskuskauppakamari, Pienteollisuuden Keskusliitto, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys r.y., Patentti-insinöörit r.y., Keksijäyhdistysten Keskusjärjestö r.y., Suomen Teollisoikeudellinen Yhdistys r.y., Suomen AIPPI-ryhmä (Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle) ja Suomen Asianajajaliitto. Lausunnoissa pääsääntöisesti puollettiin työryhmän laatimaa ehdotusta hallituksen esitykseksi, joskin niissä kiinnitettiin myös huomiota liittymisestä aiheutuviin vaikeuksiin patenttiasiamieskunnalle ja patentti- ja rekisterihallituksen asemalle patentteja tutkivana viranomaisena.

Suomen hallituksen ja Euroopan patenttiviraston välillä käytiin vuoden 1993 aikana neuvotteluja Suomen liittymisestä Euroopan patenttisopimukseen. Suomen ehdotuksesta tutkimustyön osittaisesta siirtämisestä Euroopan patenttivirastosta patentti- ja rekisterihallitukseen oman virastomme asiantuntemuksen säilyttämiseksi ei päästy yhteisymmärrykseen. Vuoden 1993 lopulla osapuolet totesivat, että liittymiskysymys jää toistaiseksi avoimeksi.

Kauppa- ja teollisuusministeriö pyysi 4 päivänä tammikuuta 1994 patentti- ja rekisterihallitukselta, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitolta, Keskuskauppakamarilta, Pienteollisuuden Keskusliitolta, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys r.y:ltä ja Keksijäyhdistysten Keskusjärjestö r.y:ltä lausuntoa siitä, tulisiko Suomen ottaen huomioon neuvotte- luissa saavutetun tuloksen liittyä Euroopan patenttisopimukseen vuoden 1995 alusta lukien. Toisena vaihtoehtona lausuntopyyntöä esitettiin toimintalinja, jossa päätös liittymisestä lykätään ajankohtaan, jolloin

Suomen mahdollinen EU-jäsenyys on ratkennut. Lausunnoissa pääsääntöisesti kannatettiin sitä, että Suomen liittymispäätöstä Euroopan patenttisopimukseen tulisi lykätä ja päätöksen tekeminen tulisi aikataulun osalta kytkeä Suomen EU-jäsenyyttä koskevaan ratkaisuun. Lausuntojen jälkeen valmistelua on jatkettu.

Suomen liittyttyä Euroopan unioniin on Euroopan patenttisopimukseen liittyminen tullut ajankohtaiseksi. Hallituksen esitys perustuu tältä osin patenttilakitoimikunnan vuonna 1993 luovuttamaan mietintöön. Esitys on valmisteltu virkatyönä kauppa- ja teollisuusministeriössä yhteistyössä patentti- ja rekisterihallituksen kanssa.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

6.1. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on erikseen annettu esitys laeiksi hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 47/1995 vp). Mainittu esitys ja tämä

esitys voidaan käsitellä ja niissä ehdotetut lait saattaa voimaan toisistaan riippumatta, jolloin on kuitenkin lakiteknisesti huomioitava, että molemmassa esityksessä ehdotetaan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 2 §:ään lisättäväksi uusi momentti.

6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Euroopan patenttisopimukseen liittyminen edellyttää tähän esitykseen sisältyvien lakiehdotusten lisäksi, että Suomi tallettaa liittymisasiakirjan ilman sopimuksen allekirjoittamista Saksan liittotasavallan hallituksen huostaan.

Sopimusjäsenyys liittyy välillisesti Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa. Suomi on liittymissopimuksessaan Euroopan unioniin sitoutunut hyväksymään unionin jäsenvaltioiden keskenään tekemät yleissopimukset, yhtenä näistä yhteisöpatenttisopimuksen. Jäsenyys yhteisöpatenttisopimuksessa edellyttää jäsenvaltiolta Euroopan patenttisopimukseen kuulumista. Sitoutumisellaan liittymään yhteisöpatenttisopimukseen Suomi on välillisesti myös sitoutunut liittymään Euroopan patenttisopimukseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Patenttilaki

6 §. Pykälässä säädetään patentin hakemispäivää koskevasta kahdentoista kuukauden määräajasta, jonka kuluessa samalle keksinnölle voi hakea patenttia toisessa teollisoikeuden suojelemisesta tehdyn Pariisin yleissopimuksen (SopS 36/70 ja 43/75) jäsenvaltiossa alkuperäisen etuoikeuspäivän säilyttäen. Pariisin yleissopimuksessa luotiin konventioprioriteetti- eli sopimusetuoikeusjärjestelmä, jonka mukaan samalle keksinnölle voidaan 12 kuukauden kuluessa hakea patenttia toisessa jäsenvaltiossa, jolloin tämän hakemuksen tekemispäiväksi katsotaan edelleen alkuperäisen hakemuksen päivämäärä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen. Ehdotus perustuu TRIPS-sopimuksen 4 artiklan mukaiseen suosituimmuuskohteluun. Teollis- ja tekijänoikeuksien suojan osalta mikä tahansa Maailman kauppajärjestön jäsenvaltion toisen jäsenvaltion kansalaiselle myöntämä etu, suosituimmuus, etuoikeus tai vapautus tulee myöntää välittömästi ja ehdoitta muiden jäsenvaltioiden kansalaisille. Tästä velvoitteesta on mainittu artiklassa säädetty tiettyjä poikkeuksia, jotka liittyvät muun muassa oikeusapua ja lain täytäntöönpanoa koskeviin yleisiin kansainvälisiin sopimuksiin sekä tekijänoikeuksiin ja eräisiin teollis- ja tekijänoikeuksia koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin.

45 §. Pykälässä säädetään patentoidun keksinnön käyttöä koskevasta pakkoluvasta. Nykyisin pakkolupa voidaan myöntää, jos on kulunut kolme vuotta siitä, kun patentti myönnettiin, ja samalla neljä vuotta patenttihakemuksen tekemisestä, eikä keksintöä käytetä Suomessa kohtuullisessa laajuudessa. Se joka haluaa tällöin alkaa käyttää keksintöä Suomessa, voi saada siihen pakkoluvan, jollei keksinnön käyttämättä jättämiseen ole hyväksyttävää syytä. Tuomioistuimen myöntää pakkoluvan ja määrää samalla, missä laajuudessa keksintöä saa käyttää hyväksi sekä vahvistaa vastikkeen ja muut pakkoluvan ehdot. Pakkolupa voidaan tuomioistuimen päätöksellä patentinhaltijan vaatimuksesta

kumota, jos oleellisesti muuttuneet olosuhteet sitä vaativat. Pakkolupa myönnetään vain Suomen valtiossa tapahtuvan käytön osalta.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pakkolupa voitaisiin myöntää myös, jos patentoituun keksintöön kohdistuvaa kysyntää Suomessa ei tyydytetä kohtuullisessa laajuudessa maahantuonnilla. Termillä "käyttää" tarkoitetaan varsinaista valmistusta eli patentoidun tuotteen valmistusta tai patentoidun menetelmän käyttämistä. Termin ei ole katsottu tarkoittavan patentoidun tuotteen maahantuontia. Voimassa olevan patenttilain mukaan patentoidun tuotteen maahantuonti ei siis estä pakkoluvan myöntämistä.

Momenttiin lisättäväksi ehdotetulla termillä "saattaa käyttöön" tarkoitettaisiin myös patentoidun tuotteen maahantuontia. Pakkoluvan myöntämiseen vaikuttaisi ehdotuksen mukaan nyt myös se, tuodaanko maahan riittävästi patentoitua keksintöä, johon haetaan pakkolupaa. Suomen jäsenyys Euroopan unionissa edellyttää, että unionin sisäisen kaupan rajoitteet tulee poistaa. Patentoitua keksintöä tulee voida hyväksikäyttää missä jäsenvaltiossa tahansa Euroopan unionin alueella tai Euroopan talousalueella. Pakkoluvan myöntäminen ainoastaan sillä perusteella, että keksintöä ei tietyn määräajan kuluessa riittävästi käytetä Suomessa, rajoittaa patentinhaltijan mahdollisuuksia käyttää patenttoimaansa keksintöä toisessa jäsenvaltiossa. Mahdollisuus, että kolmas osapuoli saisi Suomessa pakkoluvan patentoituun keksintöön ainoastaan sillä edellytyksellä, että keksintöä ei käytetä Suomessa, voi johtaa siihen, että patentinhaltija joutuu aloittamaan keksinnön käytön Suomessa, vaikka patentoitu keksintö olisi maahantuonnilla saatettu kohtuullisessa laajuudessa käyttöön Suomessa. Ehdotuksen mukaan pakkolupa voitaisiin kuitenkin myöntää patentoituun keksintöön, vaikka sitä käytettäisiinkin Euroopan unionin alueella, jos keksintöä ei tästä huolimatta saateta kohtuullisessa laajuudessa käyttöön Suomessa.

Ehdotus perustuu Euroopan unionin alueella noudatettavaan tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteeseen ja Euroopan yh-

teisöstä tehdyn perustamissopimuksen (Rooman sopimus) 30 artiklaan. EY-tuomioistuinten oikeuskäytännössä vakiintuneen tulkintalinjan mukaan on tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoitukseksi katsottu pakkoluvan myöntäminen patentoituun keksintöön sen käyttämiseksi jäsenvaltiossa kansallisen tuotannon aloittamiseksi, vaikka keksinnöllä aikaansaatu tuotetta tuodaan riittävästi maahan. Asiaa koskeneita ratkaisuja ovat komissio vastaan Italia (235/89) ja komissio vastaan Iso-Britannia (30/90).

Ehdotettu muutos perustuu myös TRIPS-sopimuksen 27 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan patenttien saaminen ja patenttioikeuksista nauttiminen eivät saa olla riippuvaisia siitä, missä keksintö on tehty, mikä tekniikan ala on kyseessä, eivätkä siitä, onko tuotteet tuotu maahan vai ovatko ne paikallisesti valmistettuja.

49 §. Pykälässä säädetään pakkoluvan myöntämisen edellytyksistä. Pakkolupa voidaan myöntää vain sille, jolla katsotaan olevan edellytyksiä hyväksyttävällä tavalla käyttää keksintöä pakkoluvan mukaisesti. TRIPS-sopimuksen 31 artiklassa säännellään ilman oikeudenhaltijan suostumusta tapahtuvasta patentin kohteen käytöstä. Mainitun artiklan b kohdan mukaan pakkoluvan käyttö voidaan sallia vain, mikäli pakkolupaa vaativa osapuoli on ennen pakkoluvan myöntämistä koskevan menettelyn aloittamista ryhtynyt toimenpiteisiin saadakseen valtuutuksen oikeudenhaltijalta kohtuullisin kaupallisin ehdoin, eivätkä sellaiset toimenpiteet ole johtaneet tulokseen kohtuullisessa ajassa. Tästä menettelyvaatimuksesta voidaan poiketa kansallisessa hätätilanteessa ja muissa äärimmäisen kiireellisissä tapauksissa, joissa on kysymys julkisesta, muusta kuin kaupallisesta käytöstä. Kansallisessa hätätilanteessa ja muissa äärimmäisen kiireellisissä olosuhteissa oikeudenhaltijalle tulee ilmoittaa niin pian kuin se on käytännössä mahdollista.

TRIPS-sopimuksen vaatimus siitä, että pakkolupaa vaativan tulee ensin käydä neuvotteluja oikeudenhaltijan kanssa vapaaehtoiseen sopimukseen perustuvan käyttöluvan saamiseksi, ehdotetaan lisättäväksi pykälään. Ehdotuksen mukaan pakkoluvan myöntäminen edellyttäisi lisäksi, että pakkolupaa vaativa taho on ennen tuomioistuimelle pakkolupaa koskevan vaatimuksensa tekemistä pyrkinyt todistetuksi saamaan käyttöluvan koskevan sopimuksen molemmalle sopijaosapuolelle kohtuullisin kaupallisin ehdoin.

57 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi menetelmäpatenttia koskevasta käänteisestä todistustaakasta. Ehdotus perustuu TRIPS-sopimuksen 34 artiklaan, joka velvoittaa jäsenvaltion säätämään menetelmäpatenttien osalta käänteisestä todistustaakasta. Ehdotuksen mukaan ilman patentinhaltijan suostumusta valmistettu tuote tulisi katsoa patentoidulla menetelmällä valmistetuksi, jos patentti on myönnetty menetelmälle samanlaisen uuden tuotteen valmistamiseksi, eikä muuta näytetä toteen. Tämä merkitsisi sitä, että menetelmäpatentin loukkausoikeudenkäynnissä kantajan tulee näyttää toteen, että loukkaustapauksessa on kyse samanlaisista uusista tuotteista, ja vastaajan tulee näyttää toteen, että hänen menetelmänsä ei loukkaa samanlaisen tuotteen valmistamiseksi käytettävän menetelmän patenttia. Lähtökohtaisesti Suomen oikeusjärjestelmässä ja myös patenttioikeudessa on noudatettu normaalia todistustaakan jakoa, eli sen, joka väittää patenttiaan loukatuksi, tulee näyttää loukkaus toteen. Käytännössä kantajan on esimerkiksi bioteknologian keksintöjen osalta vaikeata esittää riittävää näyttöä toisen osapuolen valmistusmenetelmistä. Ehdotus parantaisi tässä suhteessa patentinhaltijan asemaa. Säännös menetelmäpatentin käänteisestä todistustaakasta on aiemmin sisältynyt vuoden 1943 patenttilakiin (387/43). Myös yhteisöpatenttisopimuksessa on säännös menetelmäpatenttien käänteisestä todistustaakasta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi menetelmäpatentin loukkausta koskevassa oikeudenkäynnissä esille tulevien liikesalaisuuksien suojasta. Ehdotus perustuu TRIPS-sopimuksen 34 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan vastaajan oikeutettu etu hänen valmistus- ja liikesalaisuuksiensa suojelemiseksi tulee ottaa huomioon. Liike- ja yrityssalaisuuksien suoja on lainsäädännössä kattavasti järjestetty. Useiden erityissäännösten ohella sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettu laki (1061/78) soveltuu myös liike- ja yrityssalaisuuksien suojaan. Myös rikoslain 30 luvun 5 ja 6 §:ssä säädetään liike- ja yrityssalaisuuksista. Nämä lait käsittelevät liike- ja yrityssalaisuuksien oikeudetonta hankkimista sekä oikeudetonta ilmaisemista ja hyväksikäyttöä. TRIPS-sopimuksen säännös koskee lähinnä oikeudenkäyntimenettelyä ja erityisesti liikesalaisuuksien suojaamista näyttöä esitettäessä ja vastaanotettaessa. Vastaavasta suojasta on säädetty oikeudenkäymiskaaren 17 luvussa ja ja

oikeudenkäynnin julkisuudesta annetussa laissa (945/84).

Ehdotuksen mukaan vastanäyttöä esitettäessä tulisi vastaajan oikeutettu etu hänen liikesalaisuuksiensa suojelemiseksi ottaa huomioon. Ehdotetulla säännöksellä estettäisiin se, että patentinhaltija voisi loukkaus-oikeudenkäynnin avulla saada ilman aiheellista syytä tai tarpeettoman laajasti tietoonsa kilpailijansa liike- ja yrityssalaisuudet, esimerkiksi keksinnön valmistukseen liittyvät yksityiskohdat. Ehdotus sisältäisi sen, että vastaaja joutuisi loukkaus-oikeudenkäynnissä paljastamaan vastanäyttönä valmistusmenetelmiään vain asian käsittelyn kannalta tarvittavassa määrin.

65 §. Pykälässä säädetään patenttiasioissa toimivaltaisesta tuomioistuimesta. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan tuomioistuimen nimitys, Helsingin raastuvanoikeus, muutettavaksi Helsingin käräjäoikeudeksi. Tämä lakitekniinen muutosehdotus perustuu 1 päivänä joulukuuta 1993 voimaan tulleeseen alioikeusuudistukseen, jonka myötä alioikeuksien nimitykset muutettiin käräjäoikeuksiksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 ja 3 momentti, jotka koskisivat toimivaltaista tuomioistuinta riidoissa paremmasta oikeudesta eurooppapatenttia koskevassa hakemuksessa tarkoitettuun keksintöön. Ehdotettu säännös perustuu Euroopan patenttisopimukseen liittyvään tuomiovaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevaan pöytäkirjaan (Protocol on Jurisdiction and the Recognition of Decisions in Respect of the Right to the Grant of a European Patent eli Protocol on Recognition).

Mainittu pöytäkirja sisältää määräykset toimivaltaisesta tuomioistuimesta riidoissa, jotka koskevat parempaa oikeutta Euroopan patenttivarastoon tehtyyn hakemukseen sisältyvään keksintöön. Näitä riitoja ei käsitellä Euroopan patenttivarastossa, vaan toimivalta on pöytäkirjan 1 artiklan mukaan jäsenvaltioiden kansallisilla tuomioistuimilla. Jäsenvaltion on ilmoitettava Euroopan patenttivarastolle, mikä tuomioistuin jäsenvaltiossa on toimivaltainen käsittelemään näitä riitoja. Euroopan patenttivarasto välittää tiedon muille jäsenvaltioille.

Helsingin käräjäoikeus on laillinen tuomioistuin patenttiriidoissa, jotka koskevat Suomessa myönnettyjä patenteja. Tämän vuoksi olisi perusteltua, että Helsingin käräjäoikeus käsitelisi myös ne eurooppapatenttia koskeviin hakemuksiin liittyvät riitakysymykset,

jotka tuomiovaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevan pöytäkirjan mukaan kuuluvat suomalaisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan Helsingin käräjäoikeus olisi laillinen tuomioistuin myös niissä asioissa, jotka koskevat parempaa oikeutta keksintöön, johon on haettu eurooppapatenttia. Ehdotus perustuu edellä mainitun pöytäkirjan 2 artiklaan, jonka mukaan parempaa oikeutta keksintöön koskevat riidat käsitellään sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa eurooppapatenttia koskevan hakemuksen tekijällä on asuinpaikka tai varsinainen toimipaikka. Ehdotuksen mukaan edellytyksenä asian käsittelylle Helsingin käräjäoikeudessa olisi se, että vastaajalla on kotipaikka Suomessa tai että kantajan kotipaikka on Suomessa eikä vastaajalla ole kotipaikkaa Euroopan patenttisopimukseen kuuluvassa valtiossa. Tämä perustuu pöytäkirjan 3 artiklaan, jonka mukaan jos patentinhakijalla ei ole asuin- tai toimipaikkaa missään jäsenvaltiossa, mutta sillä, joka vaatii parempaa oikeutta keksintöön, on asuinpaikka tai varsinainen toimipaikka yhdessä jäsenvaltiossa, on tämän jäsenvaltion tuomioistuimilla yksinomainen toimivalta käsitellä parempaa oikeutta keksintöön koskevat riidat. Ehdotuksen mukaan asia voitaisiin käsitellä Helsingin käräjäoikeudessa myös, jos riidan osapuolet ovat suullisesti tai kirjallisesti sopineet, että Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen tuomioistuin asiassa. Tämä perustuu pöytäkirjan 5 artiklaan, jonka mukaan riidan osapuolet voivat sopia kirjallisesti tai suullisesti siitä, minkä jäsenvaltion tuomioistuin on toimivaltainen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan pykälässä tarkoitettua patenttiasioita koskevaa riitaa ei saa ottaa käsiteltäväksi Helsingin käräjäoikeudessa, jos sama riitakysymys on vireillä samojen osapuolten välillä jossain toisessa Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Tuomiovallan ja tuomioiden tunnustamista koskevan pöytäkirjan 6 artiklan mukaan, jos mikään edellä mainituista säännöistä ei sovellu, toimivaltaisia tuomioistuimia ovat Saksan liittotasavallan tuomioistuimet.

Mainitun pöytäkirjan mukaan jäsenvaltion tuomioistuimen tulee viran puolesta ottaa huomioon, onko sillä toimivaltaa käsitellä riitaa, joka koskee parempaa oikeutta Euroo-

pan patenttivistä tehtävissä hakemuksessa tarkoitettuun keksintöön. Jos samaa keksintöä koskeva kanne on samojen osapuolten välillä nostettu kahden jäsenvaltion tuomioistuimessa, sen tuomioistuimen, jossa kanne on nostettu viimeksi, on viran puolesta jätettävä asia ensimmäisen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Jos tämän ensimmäisen tuomioistuimen toimivalta on kuitenkin asetettu riidanalaiseksi, on jälkimmäisen tuomioistuimen lykättävä asian käsittelyä, kunnes toimivaltakysymys on ensimmäisessä tuomioistuimessa lopullisesti ratkaistu.

65 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin toisessa Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltiossa annetun lainvoimaisen tuomion vaikutuksesta Suomessa. Ehdotuksen mukaan lainvoimainen tuomio, joka on annettu toisessa patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa patenttilain 65 §:n 2 momentissa tarkoitettua riitakysymyksessä, on Suomessa täytäntöönpantavissa. Toimivaltaista tuomioistuinta ja tuomioiden tunnustamista koskevan pöytäkirjan 9 artiklan mukaan jäsenvaltion tuomioistuimen antama lopullinen ratkaisu parhempaa oikeutta keksintöön koskevassa riidassa on toisessa jäsenvaltiossa tunnustettava ilman mitään erityisiä toimenpiteitä. Toisten jäsenvaltioiden tuomioistuimet eivät voi ottaa tutkittavakseen päätöksen antaneen tuomioistuimen toimivaltaa tai päätöksen pätevyyttä. Tuomio, joka kohdistuu eurooppapatentin hakijaan, ei esityksen mukaan kuitenkaan olisi täytäntöönpantavissa Suomessa, jos haasteasiakirjaa ei ole annettu hänelle asianmukaisesti tiedoksi tai jos hänellä ei ole ollut riittävästi aikaa valmistautua tuomioistuin­käsittelyyn.

9 b luku. Eurooppapatentti ja eurooppapatenttia koskeva hakemus

70 f §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säänneltäväksi eurooppapatentista ja eurooppapatenttia koskevasta hakemuksesta. Eurooppapatentilla tarkoitettaisiin patenttia, jonka Euroopan patenttivistä on myöntänyt Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti. Eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella tarkoitettaisiin patenttihakemusta, joka on tehty Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti.

Kun Euroopan patenttisopimus on tullut Suomen osalta voimaan, voidaan eurooppa-

patentti myöntää Suomea koskevana. Pykälän 2 momentissa tämä seikka ehdotetaan nimenomaisesti todettavaksi.

Pykälän 3 momentti perustuu Euroopan patenttisopimuksen 75 - 77 artiklaan, joissa säännellään eurooppapatenttia koskevan hakemuksen tekemisestä. Tällainen hakemus tehdään Euroopan patenttivistä. Ehdotuksen mukaan hakemus voitaisiin antaa myös Suomen patenttivistä, joka toimittaisi hakemuksen edelleen Euroopan patenttivistä. Suomen patenttivistä annettua hakemuksella on sama vaikutus kuin Euroopan patenttivistä samana päivänä tehdyllä hakemuksella. Kuka tahansa voi antaa eurooppapatenttia koskevan hakemuksen Suomen patenttivistä. Hakijalle ei ole asetettu vaatimuksia esimerkiksi kansalaisuuden tai kotipaikan suhteen. Edellytyksenä hakemuksen antamiselle Suomen patenttivistä ei myöskään olisi se, että Suomi on hakemuksessa nimetty yhdeksi patenttisuojan kohdevaltioista. Suomen patenttivistä toimiessa eurooppapatenttia koskevan hakemuksen vastaanottavana viranomaisena kansallinen viranomainen ei tarkastaisi hakemuksen muodollisia tai aineellisia edellytyksiä. Hakemukset toimitettaisiin sellaisenaan Euroopan patenttivistä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan myös säädettäväksi eurooppapatenttia koskevan hakemuksen tekemistä koskevista poikkeuksista. Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetussa laissa (551/67) tarkoitettua keksintöä koskeva patenttihakemus olisi ehdotuksen mukaan annettava aina Suomen patenttivistä. Jos keksinnöllä pääasiallisesti on merkitystä maanpuolustukselle ja sen salassapitäminen on maanpuolustuksen kannalta tärkeää, keksintö voidaan valtioneuvoston päätöksellä pakkolunastaa valtiolle. Pakkolunastus voi tapahtua sen jälkeen, kun keksintöön on haettu patenttia.

Milloin perusasiakirjoissa on esitetty useita keksintöjä, hakija voi hakemuksen käsittelyn aikana jakaa hakemuksen useiksi hakemuksiksi. Mikäli hakija sitä pyytää, saa kantahakemuksesta jaettu hakemus saman alkupäivän kuin kantahakemus. Tällainen jaettu eurooppapatenttia koskeva hakemus on Euroopan patenttisopimuksen 75 artiklan 3 kohdan mukaan tehtävä aina suoraan Euroopan patenttivistä.

Lakiehdotuksen 70 g - 70 s §:ssä ehdote-

taan säänneltäväksi Suomea koskevan eurooppapatenttia koskevan hakemuksen ja eurooppapatentin oikeusvaikutuksista ja käsitteistä. Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että puheena olevan luvun säännöksiä sovellettaisiin Suomea koskevaan eurooppapatenttiin ja eurooppapatenttia koskevaan hakemukseen. Ehdotettu 4 momentti olisi lähinnä lakitekninen säännös, joka varmistaisi ehdotetun luvun säännösten soveltamisen siten, että se mitä 70 g - 70 s §:ssä säädetään, koskisi vain eurooppapatenttia ja eurooppapatenttia koskevaa hakemusta, jossa Suomi on nimetty yhdeksi suojan kohdevaltioksi.

70 g §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, milloin eurooppapatentti on myönnetty ja millainen oikeusvaikutus myönnetyllä eurooppapatentilla on Suomessa. Säännös perustuu patenttisopimuksen 2 artiklan 2 kohtaan ja 97 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan eurooppapatentti on myönnetty, kun Euroopan patenttivirasto on julkaissut kuulutuksen patentin myöntämisestä.

Ehdotuksen mukaan eurooppapatentti katsottaisiin myönnetyksi, kun Euroopan patenttivirasto olisi kuuluttanut patentin myöntämisestä. Suomea koskevalla eurooppapatentilla olisi sama oikeusvaikutus kuin Suomen patenttiviranomaisen myöntämällä kansallisella patentilla ja tällaiseen eurooppapatenttiin sovellettaisiin Suomessa myönnettyä patenttia koskevia säännöksiä, jollei kyseessä olevassa luvussa muuta säädettäisi.

70 h §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi edellytyksistä, joilla eurooppapatentti saa oikeusvaikutuksen Suomessa, eli asiakirjojen käännöksestä ja käännöksen julkaisumaksusta. Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kansallisen patenttiviranomaisen käännöstä koskevista toimenpiteistä. Säännökset perustuvat sopimuksen 65, 97 ja 102 artiklaan. Sopimuksen 65 artiklan mukaan sopimusvaltio voi vaatia, että Euroopan patenttiviraston myöntämän eurooppapatentin oikeusvaikutus ei tule voimaan sopimusvaltiossa ennen kuin patentin myöntämisen perusteena olevat asiakirjat on käännetty sopimusvaltion viralliselle kielelle ja käännöksen julkaisumaksu on suoritettu. Jos sopimusvaltiossa on useampi kuin yksi virallinen kieli, sopimusvaltio voi vaatia, että käännökset on tehtävä yhdellä näistä virallisista kielistä. Sopimusvaltio voi artiklan mukaan myös vaatia, että käännös on tehtävä määrätylle näistä virallisista kielistä. Sopimusvaltio ei kuitenkaan

voi vaatia käännöstä useammalla kuin yhdellä kielellä.

Pykälän 1 momentin mukaan eurooppapatentilla ei olisi oikeusvaikutusta Suomessa, ellei hakija tai patentinhaltija patenttiasetuksessa tarkemmin säädettynä määräaikana ole antanut patenttiviranomaiselle suomenkielistä käännöstä patentin myöntämisen perusteena olevista asiakirjoista eikä suorittanut vahvistettua käännöksen julkaisumaksua. Käännettäviä asiakirjoja ovat keksinnön nimitys, selitys, tiivistelmä ja patenttivaatimukset, sellaisina kuin Euroopan patenttivirasto on ne lähettänyt hakijalle hyväksyttäväksi. Koska käännöstä ei voida vaatia sekä suomeksi että ruotsiksi, ehdotetaan, että käännös annettaisiin väestön valtakielelle eli suomeksi. Mikäli käännöstä ei ole annettu ja käännöksen julkaisumaksua suoritettu määräajassa, patentti olisi Euroopan patenttisopimuksen 65 artiklan 3 kohdan mukaisesti Suomen osalta mitätön. Jos Euroopan patenttivirasto on päättänyt, että eurooppapatentti pidetään voimassa muutetussa muodossa, koskee edellä mainittu käännöksen antamisvelvollisuus ja käännöksen julkaisumaksun suorittamisvelvollisuus ehdotuksen mukaan myös muutettuja asiakirjoja.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Suomen patenttiviranomaiselle annettu käännös olisi julkinen. Edellytyksenä tälle olisi, että Euroopan patenttivirasto on julkaissut Eurooppapatenttia koskevan hakemuksen. Euroopan patenttivirasto voi julkaista kuulutuksen patentin myöntämisestä ennen kuin 18 kuukautta on kulunut hakemuksen tekemispäivästä tai pyydetystä etuoikeuspäivästä. Tällaisessa tapauksessa hakemuksen julkaiseminen tapahtuu patentin myöntämistä koskevalla kuulutuksella ja vasta tämän jälkeen käännös on julkinen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Euroopan patenttiviraston hyväksymän eurooppapatentin kuuluttamisesta Suomessa. Kun edellytykset eurooppapatentin oikeusvaikutukselle Suomessa ovat täyttyneet, patenttiviranomaisen olisi viipymättä kuulutettava Suomea koskevasta eurooppapatentista. Kuuluttaminen tarkoittaa hakemuksen otsikkotietojen kuuluttamista sekä suomen- että ruotsinkielellä. Lisäksi patenttiviranomaisen tulisi niin pian kuin mahdollista pitää yleisön saatavana jäljennöksiä käännöksestä. Patenttiviranomaisen tulisi myös kielilain säännösten ja hallitusmuodon 14 §:n nojalla huolehtia siitä, että eurooppa-

patentin patenttivaatimukset olisivat tarvittaessa saatavilla myös ruotsin kielellä. Patenttiviranomainen voisi hankkia käännöksen Ruotsista tai kääntää patenttivaatimukset omasta toimestaan.

70 i §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi patenttiviranomaiselle annettavasta mahdollisuudesta hyväksyä ehdotetun 70 h §:n mukaisen määräajan päättymisen jälkeenkin annettu käännös tai suoritettu käännöksen julkaisumaksu annetuksi tai suoritetuksi oikeassa ajassa.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että käännöksen antamisen ja käännöstä koskevan julkaisumaksun suorittamisen osalta sovelletaan 71 a §:n 1 momenttia. Mainitussa momentissa säädetään patenttiviranomaisen mahdollisuudesta päättää tietyissä tapauksissa kohtuussyistä, että tietty toimenpide on määräajan ylittämistä huolimatta suoritettu määräajassa.

Lain 71 a §:n 1 momenttia olisi ehdotuksen mukaan sovellettava vastaavasti myös 70 h §:n 1 momentin mukaiseen käännöksen antamiseen ja käännöstä koskevan julkaisumaksun suorittamiseen, mikäli näitä koskeva määräaika on ylittynyt. Patentinhaltijan on aina katsottava kärsineen oikeudenmenetyksen, kun 70 h §:n 1 momentin mukainen määräaika on ylitetty, koska eurooppapatentti ei tällöin saa oikeusvaikutusta Suomessa. Jos 71 a §:n 1 momentin mukainen esitys on hyväksytty, patenttiviranomaisen on ehdotuksen mukaan kuulutettava tästä viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä. Tällöin tulee lisäksi sovellettavaksi ehdotetun 70 h §:n 3 momentti.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan viitattavaksi 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaiseen hyväksikäyttöoikeuteen. Ehdotuksen mukaan joka 70 h §:n 1 momentin mukaisen määräajan jälkeen mutta ennen pykälän 1 momentin mukaisen kuulutuksen julkaisemista on hyvässä uskossa alkanut käyttää tässä maassa ammattimaisesti hyväksi keksintöä tai ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, saa patentin estämättä jatkaa hyväksikäyttöä pysyttämällä entisellään sen yleisen luonteen. Lain 71 c §:n 3 momentin mukaan tämä oikeus voi siirtyä toiselle ainoastaan liikkeen luovutuksen yhteydessä sellaisen liikkeen mukana, jossa oikeus on syntynyt tai jossa hyväksikäyttö on tarkoitettu tapahtuvaksi.

70 j §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi patenttisuojan laajentamisesta mitätöintipe-

rusteena eurooppapatentin osalta. Ehdotuksen mukaan patenttisuojan laajentamisen osalta eurooppapatenttiin sovellettaisiin myös lain 52 §:n 1 momentin 4 kohtaa, jos patenttisuojaa on laajennettu eurooppapatentin myöntämisen jälkeen. Euroopan patenttisopimuksen mukaan väitemenettely tapahtuu vasta patentin myöntämisen jälkeen. Väite voi johtaa siihen, että Euroopan patenttivirasto pysyttää patentin voimassa, mutta muutetussa muodossa. Hakija ei patenttisopimuksen 123 artiklan 3 kohdan mukaan kuitenkaan saa patentin myöntämisen jälkeen muuttaa patenttivaatimuksia siten, että patenttisuojaa laajenisi.

Patenttilain 52 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan tulee tuomioistuimen julistaa patentti mitättömäksi sitä tarkoittavan kanteen perusteella, milloin patentti on myönnetty, vaikka patenttisuojaa on laajennettu sen jälkeen, kun hakemus on hyväksytty pantavaksi julkisesti nähtäväksi. Koska eurooppapatenttia ei hyväksytty pantavaksi julkisesti nähtäväksi ennen patentin myöntämistä, ei 52 §:n 1 momentin 4 kohta sovellu sellaiseen. Tästä syystä on pykälään otettu säännös, jossa patenttisuojan laajentaminen sen jälkeen, kun hakemus on hyväksytty pantavaksi julkisesti nähtäväksi, rinnastetaan eurooppapatentin osalta patenttisuojan laajentamiseen patentin myöntämisen jälkeen.

70 k §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Euroopan patenttiviraston toimesta tapahtuvan eurooppapatentin kumoamisen oikeusvaikutuksesta Suomessa. Euroopan patenttivirasto voi patenttisopimuksen 102 artiklan mukaisesti väitteen seurauksena kumota patentin kokonaan tai osittain. Kumomisella olisi tällöin sama vaikutus kuin patentin julistamisella vastaavassa laajuudessa mitättömäksi Suomessa. Kun patentti on lainvoimaisella tuomiolla julistettu mitättömäksi, on patenttiviranomaisen lain 55 §:n mukaan kuulutettava tästä viipymättä suomen ja ruotsin kielellä. Kuulutusvelvollisuus koskisi ehdotuksen mukaan myös eurooppapatentin kumoamista kokonaan tai osittain.

70 l §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eurooppapatentista suoritettavista vuosimaksuista ja maksamatta jättämisestä aiheutuviista seuraamuksista. Ehdotetun 1 momentin mukaan patentinhaltijan olisi suoritettava eurooppapatentista vahvistettu vuosimaksu jokaiselta maksuvuodelta sen vuoden jälkeen, jonka kuluessa Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä.

Patenttihakemuksen käsittelyaikana vuosimaksut suoritetaan Euroopan patenttivirastolle. Vuosimaksut eurooppapatentista suoritetaan sen sijaan jäsenvaltiolle. Patenttisopimuksen 141 artiklan 1 kohdan mukaan vuosimaksut suoritetaan sen vuoden jälkeen, jonka kuluessa Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä. Eurooppapatentin vuosimaksujen suuruus Suomessa vahvistettaisiin kauppaja- ja teollisuusministeriön päätöksellä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jollei vuosimaksua eurooppapatentista suoriteta edellä ehdotetun 1 momentin ja 41 §:n mukaisesti, sovelletaan vastavasti 51 §:n säännöksiä, joiden mukaan patentti raukeaa sen maksuvuoden alusta, jolta maksua ei ole suoritettu. Samalla ehdotetaan, että ensimmäinen vuosimaksu erääntyisi kuitenkin maksettavaksi vasta kun kaksi kuukautta on kulunut patentin myöntämisestä. Jos vuosimaksu patenttisopimuksen 141 artiklan 2 kohdan mukaan erääntyy maksettavaksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä, on hakijalla oikeus maksaa vuosimaksu kyseisenä aikana ilman 41 §:n 3 momentin mukaista korotusta.

70 m §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella, jolle Euroopan patenttivirasto on vahvistanut hakemispäivän, on Suomessa sama oikeusvaikutus kuin samana päivänä täällä tehdyllä kansallisella patenttihakemuksella. Jos hakemuksella olisi Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti etuoikeus hakemispäivää aikaisemmasta päivästä, olisi tällainen etuoikeus ehdotuksen mukaan voimassa myös Suomessa. Ehdotus perustuu patenttisopimuksen 66 artiklaan ja 139 artiklan 1 kohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että 2 §:n 2 momenttia sovellettaessa olisi Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan mukainen eurooppapatenttia koskevan hakemuksen julkaiseminen rinnastettava 22 §:n mukaiseen hakemuksen julkaisemiseen. Lain 2 §:n 2 momentin mukaan keksinnön uutuutta tutkittaessa tunnetuksi katsotaan myös ennen patentin hakemispäivää tässä maassa tehdyn patenttihakemuksen sisältö, jos mainittu hakemus 22 §:n säännösten mukaisesti tulee julkiseksi. Ehdotuksen mukaan edellä sanottu koskisi myös patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaista julkaisemista, mikäli Euroopan patent-

tivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen 93 artiklan mukaiseen julkaisemiseen. Patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaan patenttiyhteistyösopimuksen 21 artiklan mukainen hakemuksen julkaiseminen korvaa tietyin edellytyksin Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisen julkaisemisen. Mainitun artiklan 1 kohdan mukaan eurooppapatenttia koskeva hakemus on julkaistava mahdollisimman pian sen jälkeen, kun kahdeksantoista kuukautta on kulunut hakemuksen tekemispäivästä tai, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä. Hakemus voidaan kuitenkin hakijan pyynnöstä julkaista jo ennen edellä tarkoitettua ajan päättymistä. Jos eurooppapatentin myöntämis päätös tulee voimaan ennen edellä tarkoitettua ajan päättymistä, tulee hakemus julkaista samanaikaisesti eurooppapatenttijulkaisun kanssa.

70 n §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi keksinnön hakemusaikana saamasta väliaikaisesta suojasta. Eurooppapatenttia koskeva hakemus saisi väliaikaisen suojan niissä tapauksissa, joissa keksintöä koskeva hakemus myöhemmin johtaa Suomea koskevaan patenttiin. Ehdotus perustuu patenttisopimuksen 67 artiklaan. Pykälässä säädettäisiin väliaikaisen suojan edellytyksistä, suojan laajuudesta ja patentinloukkauksen perusteella nostettavan korvauskanteen vanhentumisajasta.

Pykälän 1 momentin mukaan keksintö voisi saada hakemusaikana suojaa vain, jos hakija antaa julkaistujen patenttivaatimusten suomenkielisen käännöksen patenttiviranomaiselle sen jälkeen, kun eurooppapatenttia koskeva hakemus on julkaistu patenttisopimuksen 93 artiklan mukaisesti. Koska käännöstä ei Euroopan patenttisopimuksen mukaan voida vaatia suomeksi ja ruotsiksi, ehdotetaan, että käännös vaaditaan väestön valtakielelle eli suomeksi. Patenttiviranomaisen tulisi esityksen mukaan pitää käännös yleisön saatavana ja kuuluttaa tästä viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä. Kuuluttaminen tapahtuisi ilman erillistä maksua. Patenttiviranomaisen tulisi myös kielilain säännösten ja hallitusmuodon 14 §:n nojalla huolehtia siitä, että julkaistut patenttivaatimukset olisivat tarvittaessa saatavilla myös ruotsin kielellä.

Patenttisuojan laajuudesta ehdotetaan säädettäväksi pykälän 2 momentissa. Väliaikainen patenttisuojaa käsittäisi ainoastaan sen, mikä ilmenee sekä edellä esitetyn 1 momen-

tin mukaan julkaistuista patenttivaatimuksista että itse patentin patenttivaatimuksista. Jos joku sen jälkeen kun edellä 1 momentissa mainittu kuulutus olisi julkaistu, käyttäisi ammattimaisesti hyväksi keksintöä, jolle on haettu suojaa eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella, sovellettaisiin ehdotuksen mukaan patentinloukkausta koskevia säännöksiä, jos hakemus johtaa patenttiin, jolla on oikeusvaikutus Suomessa. Tänä aikana tapahtuneesta hyväksikäyttämisestä ei voitaisi tuomita rangaistukseen, ainoastaan vahingonkorvaukseen. Vahingonkorvaus voitaisiin määrätä ainoastaan 58 §:n 2 momentin mukaisesti. Loukkaaja olisi tällöin velvollinen suorittamaan korvausta keksinnön hyväksikäyttämisestä vain siinä määrin kuin se katsotaan kohtuulliseksi.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vahingonkorvauskanteen nostamisen määräaajoista 60 §:n 2 momenttia vastaavalla tavalla. Jos korvauskanne nostetaan vuoden kuluessa patenttia koskevan väiteajan päättymisestä, ei 58 §:n 3 momentin säännöksiä sovelleta. Patentinloukkauksen perusteella voidaan 58 §:n 3 momentin mukaan korvausta vahingosta vaatia ainoastaan viiden viimeisen vuoden ajalta ennen kanteen vireille panoa. Oikeus vahingonkorvaukseen olisi menetetty, jos korvausvaatimusta koskevaa kannetta ei pantaisi vireille viiden vuoden kuluessa. Jos kuitenkin 60 §:n 2 momentin mukaan korvauskanne pannaan vireille vuoden kuluessa patentin myöntämisestä, ei 58 §:n 3 momentin säännöksiä olisi sovellettava. Vastaavanlaisesta säännöksestä eurooppapatentin osalta ehdotetaan säädettäväksi pykälän 3 momentissa. Kyseistä lainkohtaa ei myöskään sovellettaisi, mikäli väite on tehty ja korvauskanne nostettaisiin vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttinvirasto on päättänyt, että patentti pidetään voimassa.

70 o §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eurooppapatenttia koskevan hakemuksen peruutuksen ja hylkäämisen vaikutuksista Suomessa. Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus tai Suomea koskeva nimeäminen peruutetaan, olisi tällä ehdotetun 1 momentin mukaan sama vaikutus kuin kansallisen patenttihakemuksen peruuttamisella. Sama koskisi ehdotuksen mukaan tilannetta, jossa hakemus Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti katsotaan peruuntuneeksi, eikä hakemusta ole otettu patenttisopimuksen 121 artiklan mukaisesti uudelleen käsiteltäväksi.

Jos hakija ei ole noudattanut Euroopan patenttinviraston asettamia määräaikoja, voidaan hakemus patenttisopimuksen 121 artiklan mukaan tietyin edellytyksin ottaa uudelleen käsiteltäväksi, vaikka se on hylätty tai katsottu peruutetuksi. Hakijan on tehtävä pyyntö hakemuksen ottamisesta uudelleen käsiteltäväksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon hakemuksen hylkäämisestä tai siitä, että hakemus on katsottu peruuntuneeksi. Lisäksi hakijan on samassa ajassa korjattava puutteellisuus ja suoritettava vahvistettu maksu hakemuksen ottamiseksi uudelleen käsiteltäväksi.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi eurooppapatenttia koskevan hakemuksen hylkäämisen vaikutuksesta. Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus hylätään, olisi tällä sama vaikutus kuin kansallisen patenttihakemuksen hylkäämisellä. Säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että hylkäyspäätös on lopullinen, eli patenttisopimuksen 121 artiklan mukainen määräaika hakemuksen ottamiseksi uudelleen käsiteltäväksi tai valitus aika olisi kulunut umpeen. Määräaika on kummassakin tapauksessa kaksi kuukautta päätöksen tiedoksisaannista.

70 p §. Ehdotettu pykälä perustuu patenttisopimuksen 70 artiklan 3 kohtaan. Ehdotetun 1 momentin mukaan jos 70 h ja 70 n §:ssä tarkoitettu käännös ei vastaisi mitä Euroopan patenttinviraston käsittelykielillä olevissa asiakirjoissa on ilmaistu, patenttisuoja käsittäisi vain sen, mikä ilmenee sekä käännöksestä että käsittelykielillä olevista asiakirjoista. Hakemus käsitellään Euroopan patenttinvirastossa jollakin viraston kolmesta virallisesta kielestä, joita ovat englanti, ranska ja saksa. Hakijan on oman valintansa mukaan tehtävä eurooppapatenttia koskeva hakemus jollain näistä kielistä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että lain 52 §:n mukaisessa mitättömyysoikeudenkäynnissä ainoastaan Euroopan patenttinviraston käsittelykielillä olevien asiakirjojen sanamuoto olisi todistusvoimainen. Todistusvoimaisuudella tarkoitettaisiin tässä sitä, että käsittelykielillä olevien asiakirjojen sisältö olisi tuomioistuimen päätöksen perusteena. Mainittujen asiakirjojen sisältö olisi siten ratkaiseva, jos 70 h ja 70 n §:ssä tarkoitettu käännös ei vastaisi käsittelykielillä olevia asiakirjoja.

70 q §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi 70 h §:n mukaisen käännöksen korjaamisesta. Ehdotetut 1 ja 2 momentti perustuvat pa-

tenttisopimuksen 70 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan, jos kansallisessa lainsäädännössä säännellään edellä ehdotetun 70 p §:n mukaisesti käännöksen oikeusvaikutuksista, tulee hakijan tai patentinhaltijan voida antaa patenttihakemusta tai patenttia koskevan käännöksen korjaus.

Ehdotetun 1 momentin mukaan jos hakija tai patentinhaltija antaa patenttiviranomaiselle 70 h §:n mukaisen käännöksen korjauksen ja suorittaa vahvistetun julkaisumaksun, korjattu käännös korvaa alkuperäisen käännöksen. Korjattu käännös on julkinen vain, jos alkuperäinen käännös on julkinen. Patenttiviranomaisen tulee kuuluttaa korjauksesta viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä ja pitää niin pian kuin mahdollista yleisön saatavana korjatun käännöksen jäljennöksiä, kun korjaus on annettu ja sen julkaisumaksu on suoritettu edellyttäen että alkuperäinen käännös on julkinen.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jos hakija antaa korjauksen 70 n §:ssä tarkoitetusta käännöksestä, on patenttiviranomaisen kuulutettava korjauksesta viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä ja pidettävä korjattu käännös yleisön saatavana. Kuulutuksen jälkeen korjattu käännös korvaa alkuperäisen käännöksen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi käännöksen virheellisyyteen perustuvasta ennakkokäyttöoikeudesta. Säännös perustuisi patenttisopimuksen 70 artiklan 4 kohdan b alakohtaan. Ehdotuksen mukaan joka käännöksen korjauksen tullessa voidaan hyvässä uskossa käyttää keksintöä ammatillisesti hyväksi tässä maassa sellaisella tavalla, joka aikaisemman käännöksen mukaisesti ei muodostanut hakijan tai patentinhaltijan oikeuden loukkausta, tai joka oli ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, saa patenttilain 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen ennakkokäyttöoikeuden.

70 r §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jos patentinhakija tai patentinhaltija on jättänyt noudattamatta Euroopan patenttisopimuksessa säädettyä määräaika, mutta Euroopan patenttivirasto patenttisopimuksen 122 artiklan nojalla ilmoittaa, että oikeudenmenetystä ei ole tapahtunut, on tällä sama vaikutus myös Suomessa. Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään 71 a §:ää.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ennakkokäyttöoikeudesta ehdotetussa 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa. Ehdot-

tuksen mukaan se joka oikeuden menetyksen tapahtumisen jälkeen, mutta ennen kuin Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut ehdotetun 1 momentin mukaisesta ilmoituksesta, on alkanut hyvässä uskossa ammatillisesti käyttää hyväksi keksintöä tässä maassa tai ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen ennakkokäyttöoikeuden. Ehdotus perustuu patenttisopimuksen 122 artiklan 6 kohtaan.

70 s §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eurooppapatenttia koskevan hakemuksen muuntamisesta kansalliseksi patenttihakemukseksi. Ehdotus perustuu patenttisopimuksen 135 - 137 artiklaan. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi edellytyksistä, joiden vallitessa eurooppapatenttia koskeva hakemus olisi muunnettavissa kansalliseksi patenttihakemukseksi, mikäli eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi siksi, ettei se ole määräajassa saapunut Euroopan patenttivirastolle hakemuksen vastaanottaneelta kansalliselta viranomaiselta. Euroopan patenttisopimuksen 77 artiklan 5 kohdan mukaan kansalliselle patenttiviranomaiselle annettu eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi, jos se ei saavu Euroopan patenttivirastoon neljänentoista kuukauden loppuun mennessä hakemuksen tekemisestä tai pyydetystä etuoikeuspäivästä.

Ehdotetun 1 momentin mukaan peruutettavaksi katsottava eurooppapatenttia koskeva hakemus olisi hakijan pyynnöstä muunnettavissa kansalliseksi patenttihakemukseksi, jos pyyntö tehtäisiin hakemuksen vastaanottaneelle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa siitä kun Euroopan patenttivirasto on ilmoittanut että hakemus katsotaan peruutetuksi. Määräaika laskettaisiin Euroopan patenttiviraston ilmoituksen päiväyksestä. Kolmen kuukauden määräaika perustuu patenttisopimuksen 135 artiklan 2 kohtaan. Ehdotuksen mukaan kansalliseksi patenttihakemukseksi muuntamista koskevan pyynnön tulisi saapua Suomen patenttiviranomaiselle 20 kuukauden kuluessa hakemuksen tekemispäivästä tai etuoikeutta pyydettyä siitä päivästä, josta etuoikeutta pyydetään. Tämä määräaika perustuu patenttisopimuksen 136 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan patenttihakemuksen vastaanottaneen kansallisen viranomaisen, jolle muuntamista koskeva pyyntö on tehty, tulee toimittaa pyyntö yhdessä hakemuksen jäljennöksen kanssa niille kansallisille patenttiviranomaisille, jotka hakija

pyynnössään on nimennyt. Koska kyseinen määräaika koskee muuntamispyyntöä vastaanottanutta patenttivilanomasta, ei hakija voi vedota 71 a §:n mukaiseen määräajan pidennykseen. Ehdotuksen mukaan hakijan tulisi lisäksi suorittaa säädetty hakemuskas ja antaa patenttihakemuksesta käännös niin kuin siitä kansallisten patenttihakemusten osalta 8 §:n 5 momentissa säädetään. Hakemuskas ja käännös olisi toimitettava patenttivilanomaiselle säädettyssä määräajassa. Nämä vaatimukset perustuvat patenttisopimuksen 137 artiklaan. Lain 8 §:n 5 momentissa säädetään kansallisten patenttien osalta patenttivilanomaisen velvollisuudesta huolehtia patenttivaatimusten ja tiivistelmän kääntämisestä toiselle kotimaiselle kielelle, milloin patenttivaatimukset ja tiivistelmä on laadittu vain yhdellä kotimaisella kielellä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädetäväksi, että jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei hakemuksen käännöstä sen käsittelykielellä ole annettu Euroopan patenttivilastolle säädettyssä määräajassa, voidaan eurooppapatenttia koskeva hakemus muuntaa hakijan pyynnöstä kansalliseksi patenttihakemukseksi. Tällöin on noudatettava mitä patenttisopimuksen 135 ja 136 artiklassa määrätään. Patenttisopimuksen 135 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä voidaan määrätä, että eurooppapatenttia koskeva hakemus on muunnettavissa kansalliseksi hakemukseksi myös silloin, jos hakemus katsotaan peruutetuksi käännösten viivästymisen takia.

Patenttisopimuksen 136 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan patenttivilasto ei katso pyyntöä tehdyksi ennen maksun suorittamista. Euroopan patenttivilasto toimittaa sille esitetyn pyynnön edelleen hakijan nimeämiin kansallisiin virastoihin yhdessä hakemusta koskevien asiakirjojen kanssa. Hakijan olisi annettava edellä ehdotetun mukaisesti patenttihakemuksesta 8 §:n 5 momentin mukainen käännös.

Ehdotettu 3 momentti perustuu patenttisopimuksen 137 artiklaan. Jos edellä esitetystä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu patenttihakemus täyttää Euroopan patenttisopimuksen ja sen sovellutussääntöjen hakemuksen muotoa koskevat vaatimukset, se on näiltä osin hyväksyttävä. Ehdotettu säännös ei estä patenttivilanomasta 8 §:n 4 momentin mukaisesti vaatimasta, jos patenttia hakee

muu kuin keksijä, että hakijan on selvitettävä oikeutensa keksintöön. Kyseessä on tällöin muu kuin hakemuksen muotoa koskeva vaatimus.

71 a §. Pykälän 1 momentissa säädetään patenttivilanomaisen mahdollisuudesta katsoa tietty toimenpide suoritetuksi määräajassa, jos patentinhakija on kärsinyt oikeudenmenetyksen siitä syystä, että hän ei ole suorittanut toimenpidettä patenttivilanomaisessa määräajassa, vaikka hakija on määräaikaan noudattaakseen toiminut niin huolellisesti kuin kohtuudella voidaan vaatia. Pykälä lisättiin lakiin yhteispohjoismaisen lainvalmistelytyön tuloksena 10 päivänä toukokuuta 1985 annetulla lailla (387/85). Säännös perustuu Euroopan patenttisopimuksen 122 artiklaan.

Suomen patenttivilanomainen on tulkinut pykälän 1 momentin mukaista mahdollisuutta antaa määräajan ylitys anteeksi ankarammin kuin Euroopan patenttivilasto. Koska patenttisopimuksen 122 artikla ja patenttilain 71 a § koskevat samanlaista tilannetta, on tarkoituksenmukaista, että Suomen patenttivilanomaisen ja Euroopan patenttivilaston tulkintalinjat olisi mahdollisimman yhdenmukaista.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että patenttivilanomaisen tulee todeta, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa, jos patentinhakija tai patentinhaltija on muussa kuin pykälän 2 momentissa tarkoitettussa asiassa kärsinyt oikeudenmenetyksen sen takia, että hän ei ole suorittanut toimenpidettä patenttivilanomaisessa patenttilaissa tai sen nojalla vahvistetussa määräajassa, mutta hän on toiminut niin huolellisesti kuin olosuhteet vaativat määräaikaan noudattaakseen, ja jos hän suorittaa toimenpiteen kahden kuukauden kuluessa esteen päättymisestä, kuitenkin viimeistä vuoden kuluessa määräajan päättymisestä. Patentinhakijan lisäksi myös patentinhaltijan ehdotetaan voivan tehdä tällaisen esityksen. Määräajan menettäminen patenttivilanomaisessa suoritettavasta toimenpiteestä voi kohdistua myös myönnettyyn eurooppapatenttiin. Tästä syystä ehdotetaan, että myös patentinhaltija voisi tehdä patenttivilanomaiselle esityksen oikeuksien ennalleen palauttamisesta.

1.2. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta

2 §. Pykälässä säädetään hyödyllisyysmal-

lin uutuudesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan 2 momenttia sovellettaessa olisi Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan mukainen eurooppapatenttia koskevan hakemuksen julkaiseminen rinnastettava patenttilain 22 §:n mukaiseen hakemuksen julkaisemiseen. Lain 2 §:n 2 momentin mukaan keksinnön uutuutta tutkittaessa tunnetuksi katsotaan kaikki, mikä on tullut julkiseksi, joko kirjoituksen tai esitelmän välityksellä, hyväksi käytettävällä tai muulla tavalla. Myös ennen hyödyllisyysmallioikeuden hakemispäivää tässä maassa tehdyn hyödyllisyysmallioikeutta koskevan hakemuksen, patenttihakemuksen ja mallioikeushakemuksen sisältö katsotaan tunnetuksi, jos mainittu hakemus tämän lain 18 §:n, patenttilain 22 §:n tai mallioikeuslain (221/71) 19 §:n säännösten mukaisesti tulee julkiseksi. Ehdotuksen mukaan edellä sanottu koskisi myös patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaista julkaisemista, mikäli Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen 93 artiklan mukaiseen julkaisemiseen. Patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaan patenttiyhteistyösopimuksen 21 artiklan mukainen hakemuksen julkaiseminen korvaa tietyin edellytyksin Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisen julkaisemisen.

5 §. Pykälässä säädetään patenttilain 6 §:n tavoin hyödyllisyysmallihakemuksen etuoikeuspäivän määrittymisestä Pariisin yleissopimuksen mukaisen sopimusetuokeusjärjestelmän perusteella. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen. Ehdotus perustuu TRIPS-sopimuksen 4 artiklan mukaiseen teollis- ja tekijänoikeuksien osalta noudatettavaan suosituimmuuskohdeltuun.

8 a §. Euroopan patenttisopimuksen 140 artiklan mukaan eurooppapatentin kansalliseksi patenttihakemukseksi muuntamista koskevia artikloja tulee soveltaa myös hyödyllisyysmalleihin niissä jäsenvaltioissa, joissa on voimassa kansallista lainsäädäntöä hyödyllisyysmalleista tai hyödyllisyysmallitodistuksista. Patenttisopimuksen 140 artiklan kansallinen voimaansaattaminen merkitsee sitä, että eurooppapatenttia koskeva hakemus voidaan patenttisopimuksen 66, 124, 135 - 137 ja 139 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa muuntaa kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi. Patenttisopimuksen 139 artiklassa säännellään etuoikeuspäivän määrittymisestä.

Hyödyllisyysmallioikeudesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 a §, jossa säädettäisiin eurooppapatenttia koskevan hakemuksen muuntamisesta kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi. Ehdotettu pykälä vastaisi sisällöltään ehdotettua patenttilain 70 s §:ää. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi muuntamisen edellytyksistä siinä tapauksessa, että eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottu peruutetuksi sen johdosta, ettei se määräajassa ole saapunut Euroopan patenttivirastoon hakemuksen vastaanottaneelta Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion kansalliselta rekisteriviranomaiselta.

Muuntamista koskeva pyyntö on tehtävä edellä mainitulle hakemuksen vastaanottaneelle rekisteriviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hakijalle on ilmoitettu, että hakemus katsotaan peruutetuksi. Määräaika lasketaan alkavaksi Euroopan patenttiviraston hakijalle lähettämän ilmoituksen päiväyksestä. Ehdotuksen mukaan eurooppapatenttia koskeva hakemus olisi muunnettavissa kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi sillä edellytyksellä, että muuntamista koskeva pyyntö saapuu Suomen rekisteriviranomaiselle eli patentti- ja rekisterihallitukselle 20 kuukauden kuluessa eurooppapatenttia koskevan hakemuksen tekemispäivästä tai etuoikeutta pyydettyä siitä päivästä, josta etuoikeutta pyydetään. Ehdotuksen mukaan hakijan olisi lisäksi suoritettava kansalliselle rekisteriviranomaiselle säädetty hakemusmaksu ja annettava hakemuksen käännös määräajassa. Tämän käännösvaatimuksen osalta ehdotetaan pykälässä viitattavaksi lain 7 §:ään, jonka mukaan keksinnön selitys ja suojavaatimus on laadittava suomeksi tai ruotsiksi voimassa olevan kielilainsäädännön mukaisesti. Milloin suojavaatimus on laadittu vain toisella kotimaisella kielellä, rekisteriviranomaisen on huolehdittava suojavaatimuksen kääntämisestä toiselle näistä kielistä ennen kuin hyödyllisyysmalli rekisteröidään.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi eurooppapatenttia koskevan hakemuksen muuntamisesta kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi siinä tapauksessa, että eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi siksi, ettei hakemuksen käännöstä sen käsittelykielellä ole annettu Euroopan patenttivirastolle säädetyssä määräajassa. Euroopan patenttisopimuksen 135 artiklan 2 kohdan mukaan muuntamista

koskeva pyyntö on tehtävä Euroopan patenttivarastolle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttivarasto on ilmoittanut hakijalle, että hakemus katsotaan peruutetuksi. Pyyntöä tulee yksilöidä ne jäsenvaltiot, joiden osalta hakija haluaa muuntaa eurooppapatenttia koskevan hakemuksen kansalliseksi hakemukseksi. Esityksessä ehdotetaan viitattavaksi muuntamisen osalta Euroopan patenttisopimuksen 135 ja 136 artiklaan. Hakijan tulee myös patenttisopimuksen 136 artiklan 1 kohdan perusteella maksaa muuntamista koskeva maksu Euroopan patenttivarastolle. Ennen maksun suorittamista ei pyyntöä katsota tehdyksi. Euroopan patenttivarasto toimittaa sille esitetyn pyynnön edelleen hakijan nimeämiin kansallisiin virastoihin hakemusta koskevien asiakirjojen kera. Ehdotuksen mukaan hakijan olisi suoritettava patentti- ja rekisterihallitukselle hyödyllisyysmallihakemusta koskeva vahvistettu maksu ja annettava hakemuksen käännös niin kuin siitä 7 §:ssä säädetään. Sekä maksu että käännös olisi toimitettava säädetyssä määräajassa.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että edellä ehdotetuissa 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hyödyllisyysmallihakemus olisi hyväksyttävä, jos se täyttäisi Euroopan patenttisopimuksen ja sen sovellussääntöjen hakemuksen muotovaatimukset. Ehdotettu momentti perustuu Euroopan patenttisopimuksen 137 artiklaan, jonka 1 kohdan mukaan eurooppapatenttia koskevaan hakemukseen, joka on muunnettu kansalliseksi hakemukseksi, eivät sovellu kansallisten säädösten mukaiset muotovaatimukset, jotka poikkeavat tai ovat laajempia kuin Euroopan patenttisopimuksessa vahvistetut muotovaatimukset. Ehdotettu momentti ei estäisi patentti- ja rekisterihallitusta kansallisen rekisteriviranomaisena lain 6 §:n 3 momentin mukaisesti vaatimasta, että hakijan on selvitettävä oikeutensa keksintöön, jos hyödyllisyysmallia hakee muu kuin keksijä. Kyseessä on tällöin muu kuin hakemuksen muotoa koskeva vaatimus.

30 §. Pykälässä säädetään pakkoluvasta hyödyllisyysmallilla suojattavan keksinnön käyttämiseksi. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pakkoluvan saisi, jos on kulunut kaksi vuotta hyödyllisyysmallin rekisteröinnistä, eikä keksintöä käytetä eikä saateta käyttöön Suomessa kohtuullisessa laajuudessa, mikäli keksinnön käyttämättä jättämiseen ei ole hyväksyttävää

syytä. Ehdotuksen mukaan termillä "saattaa käyttöön" tarkoitettaisiin myös hyödyllisyysmallilla suojatun keksinnön maahantuontia Suomeen. Ehdotus vastaa sisällöltään edellä esitettyä patenttilain 45 §:n 1 momentin muutosehdotusta.

1.3. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä

2 §. Suomen liittyessä Euroopan patenttisopimukseen ei eurooppapatenttia koskevaa hakemusta tarvitse välttämättä antaa Suomen patenttiviranomaiselle, vaan se voidaan antaa myös jonkun muun sopimuksen jäsenvaltion patenttiviranomaiselle tai suoraan Euroopan patenttivarastoon. Myös patenttiyhteistyösopimuksen mukainen kansainvälinen hakemus voidaan antaa suoraan Euroopan patenttivarastolle. Tällöin ei voida enää soveltaa nykyistä menettelyä, jolla valvotaan keksinnön merkitystä maanpuolustukselle.

Euroopan patenttisopimuksen 75 artiklan mukaan jäsenvaltio voi vaatia, että eurooppapatenttia koskevat hakemukset tulee antaa kansalliselle viranomaiselle, joka toimittaa ne edelleen Euroopan patenttivarastolle. Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annettua lakia on sovellettu erittäin harvoin. Tämän johdosta ei ole tarkoituksenmukaista velvoittaa Suomessa asuvaa keksijää tai hänen oikeudenomistajansa aina antamaan eurooppapatenttia koskeva hakemus Suomen patenttiviranomaiselle. Tällainen vaatimus lisäisi huomattavasti myös patenttivaraston työtä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan Suomessa asuvan keksijän tai hänen oikeudenomistajansa tulee antaa eurooppapatenttia koskeva hakemus Suomen patenttiviranomaiselle silloin, jos on ilmeistä, että keksinnöllä pääasiallisesti on merkitystä maanpuolustukselle. Harkintavalta siitä, onko keksinnöllä pääasiallisesti merkitystä maanpuolustukselle, jää ensisijaisesti hakijalle.

Euroopan patenttisopimuksen 151 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan patenttivarasto voi toimia patenttiyhteistyösopimuksen mukaisena vastaanottavana viranomaisena. Tällöin myös kansainvälinen hakemus voidaan tehdä suoraan Euroopan patenttivarastolle. Jos on ilmeistä, että keksinnöllä pääasiallisesti on merkitystä maanpuolustukselle, tulee Suomessa asuvan keksijän tai hänen oikeudenomistajansa antaa myös kansainvälinen

patenttihakemus Suomen patenttivirastolle. Myös tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi 2 §:n 2 momenttiin.

3 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säänneltäisiin sen määräjän pituudesta, jonka kuluessa valtioneuvoston on tehtävä päätös keksinnön pakkolunastamisesta valtiolle. Kotimaisiin patenttihakemuksiin ehdotetaan edelleen noudatettavaksi kuuden kuukauden määräaika. Ehdotuksen mukaan eurooppapatenttia koskevan hakemuksen määräaika valtioneuvoston päätökselle keksinnön pakkolunastamisesta olisi kolme kuukautta hakemuksen antamisesta patenttiviranomaiselle tai, jos etuoikeutta on pyydetty, kolmetoista kuukautta pyydetystä etuoikeuspäivästä. Kansainvälisen patenttihakemuksen osalta vastaava määräaika olisi kolme kuukautta kansainvälisen hakemuksen tekemispäivästä, tai jos etuoikeutta on pyydetty, kaksitoista kuukautta kymmenen päivää pyydetystä etuoikeuspäivästä.

Eurooppapatenttia koskevan hakemuksen osalta määräaika perustuu Euroopan patenttisopimuksen 77 artiklan 3 kohtaan. Kohta sisältää määräjän hakemuksen saapumiselle Euroopan patenttivirastoon niissä tapauksissa, joissa patenttihakemuksen osalta on tarkemmin jouduttu selvittämään, onko hakemuksen sisältämä keksintö maanpuolustukselle merkityksellinen. Hakemuksen on tällöin saavuttava Euroopan patenttivirastoon hakemuksen vastaanottaneelta kansalliselta viranomaiselta neljän kuukauden kuluessa hakemuksen tekemisestä tai jos etuoikeutta on pyydetty, neljäntoista kuukauden kuluessa pyydetystä etuoikeuspäivästä.

Jotta patenttivirasto ehtisi toimittaa sille jätetyn hakemuksen ajoissa Euroopan patenttivirastolle, ehdotetaan määräjäksi pakkolunastuspäätöksen tekemistä varten eurooppapatenttia koskevan hakemuksen osalta säädettäväksi kolme kuukautta hakemuksen tekemisestä tai, jos etuoikeutta on pyydetty, kolmetoista kuukautta pyydetystä etuoikeuspäivästä. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi 3 §:n 4 momentin 1 kohtaan.

Suomen patenttiviraston toimiessa kansainvälisiä hakemuksia vastaanottavana viranomaisena virasto tarkastaa, että hakemus täyttää tietyt muodolliset vaatimukset. Jos nämä muotovaatimukset täyttyvät, tulee yksi kappale hakemuksesta, niin sanottu arkistokappale, toimittaa kansainväliselle toimistolle. Pääsääntöisesti vastaanottava viranomainen huolehtii arkistokappaleen lähettämisestä.

Hakija voi kuitenkin niin halutessaan itse toimittaa arkistokappaleen kansainväliselle toimistolle.

Patenttiyhteistyösopimuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaan kansainvälinen hakemus katsotaan peruutetuksi, jos hakemuksen arkistokappaletta ei ole toimitettu kansainväliselle toimistolle säädetyssä määräajassa.

Patenttiyhteistyösopimuksen sovellutussäännön 22 mukaan määräaika arkistokappaleen toimittamiselle on kolmetoista kuukautta pyydetystä etuoikeuspäivästä. Postitse arkistokappale tulee lähettää viimeistään viisi päivää ennen edellä mainitun määräajan lopputusta.

Jotta patenttivirasto ehtisi toimittaa sille jätetyn kansainvälisen hakemuksen arkistokappaleen ajoissa kansainväliselle toimistolle, ehdotetaan määräjäksi pakkolunastuspäätöksen tekemistä varten kansainvälisten hakemusten osalta säädettäväksi kaksitoista kuukautta kymmenen päivää pyydetystä etuoikeuspäivästä. Tästä ehdotetaan säädettäväksi pykälän 4 momentin 2 kohdassa.

1.4. Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin

12 §. Pykälässä säädetään työsuhtekeksintöihin liittyvissä riita-asioissa toimivaltaisesta tuomioistuimesta. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan tuomioistuimen nimitys, Helsingin raastuvanoikeus, lakiteknisesti muutettavaksi Helsingin käräjäoikeudeksi. Ehdotus perustuu alioikeusuudistukseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin toimivaltaisesta tuomioistuimesta, jos riita koskee työsuhtekeksintöä, johon on haettu eurooppapatenttia. Ehdotuksen mukaan Helsingin käräjäoikeus olisi toimivaltainen tuomioistuin silloin, jos työntekijä keksinnön tehdessään pääasiallisesti työskenteli Suomessa. Jos valtiota, jossa työntekijä keksinnön tehdessään pääasiallisesti työskenteli, ei voida osoittaa, edellytettäisiin, että työnantajalla oli keksinnön tekohetkellä Suomessa toimipaikka, esimerkiksi tytäryritys, jonka palveluksessa keksinnön tehnyt työntekijä oli. Edellytystä työnantajan Suomessa sijaitsevasta toimipaikasta tulisi tulkita laajasti. Se voisi olla esimerkiksi tuotantolaitos, jota varten tai jonka käyttöön ulkomailla asuva työntekijä suunnitteli keksintöä. Ehdotuksen mukaan asia voitaisiin käsitellä Helsingin käräjäoikeudessa myös silloin, jos riidan osapuolet ovat

suullisesti tai kirjallisesti sopineet, että Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen tuomioistuina asiassa, ja tällainen sopimus on sallittu sen valtion lainsäädännössä, jonka lainsäädäntöä työ sopimukseen sovelletaan.

Ehdotus perustuu Euroopan patenttisopimuksen 60 artiklaan ja patenttisopimukseen liittyvään tuomioiden tunnustamista koskevan pöytäkirjan 4 ja 5 artiklaan. Mainitun pöytäkirjan 5 artiklan mukaan työsuuhdeksintöjen osalta sopimusvapaus on olemassa vain, jos työ sopimukseen sovellettava kansallinen laki sallii tällaisen sopimisen.

2. Tarkemmat säännökset ja mää- räykset

Tarkempia säännöksiä voidaan patenttilain 74 §:n, hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 47 §:n, maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 9 §:n ja oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetun lain (656/67) 13 §:n nojalla antaa tarvittaessa asetuksella.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti Euroopan patenttisopimuksen voimaansaattamisen kanssa. Lakien voimaantulolle ei ole kansainvälisistä velvoitteista johtuvaa nimenomaista määräaika. Euroopan unionin jäsenyydestä johtuva Suomen velvoite liittyä yhteisöpatenttisopimukseen ja se, että Suomi on ainoa Euroopan unionin jäsenvaltio, joka ei ole liittynyt Euroopan patenttisopimukseen, puoltaisivat sitä, että Suomen tulisi liittyä mahdollisimman pian Euroopan patenttisopimukseen. Tästä syystä ehdotetaan, että Suomi liittyisi Euroopan patenttisopimukseen mahdollisimman pian sen jälkeen kun lait on hyväksytty ja vahvistettu. Euroopan patenttisopimuksen 169 artiklan 2 kohdan mukaan sopimuksen voimaantulon jälkeen suoritettu liittyminen tulee voimaan liittymisasiakirjojen tallettamisesta seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä. Mikäli Suomi liittyisi Euroopan patenttisopimukseen joulukuussa 1995 voisivat liittyminen ja sen edellyttämät lainmuutokset tulla Suomessa kansallisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1996.

TRIPS-sopimusta aletaan soveltaa 1 päivänä tammikuuta 1996. TRIPS-sopimuksen edellyttämien lainmuutosten osalta ehdote-

taan, että patenttilain 6 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 49 § ja 57 a § sekä hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 5 §:n 1 momentti ja 30 §:n 1 momentti tulisivat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

4. Säättämisjärjestys

Eurooppapatenttia koskevien asiakirjojen tai eurooppapatenttia koskevan hakemuksen patenttivaatimusten käännökset annettaisiin ehdotuksen mukaan suomeksi. Euroopan patenttisopimuksen mukaan jäsenvaltiot, joissa on useampi kuin yksi virallinen kieli, voivat vaatia käännöstä jollain maan virallisista kielistä tai sitten määrättyllä yhdellä virallisella kielellä. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan voi vaatia käännöksiä useammalla kuin yhdellä kielellä. Kun patenttisopimukseen ei sisälly mahdollisuutta vaatia käännöksiä suomeksi ja ruotsiksi niin kuin kansallisten patenttien osalta menetellään, joudutaan tältä osin päättämään ratkaisuun, jonka yhdenmu-
kaisuus kielilain säännösten ja hallitusmuodon kielillisistä oikeuksista koskevan 14 §:n kanssa on osittain tulkinnanvarainen. Tämän johdosta esityksestä saattaisi olla tarpeen hankkia eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunto.

Käännettäessä eurooppapatenttia koskevat asiakirjat tai eurooppapatenttia koskevan hakemuksen patenttivaatimukset ehdotuksen mukaan suomeksi, tulee patentti- ja rekisterihallituksen huolehtia eurooppapatentteja koskevan patentti-informaation saattamisesta kielilain velvoitteiden mukaisesti väestön tietoon maan molemmalla virallisella kielellä. Patenttiviranomaisen olisi ehdotuksen mukaan viipymättä kuulutettava suomeksi ja ruotsiksi eurooppapatentin myöntämisestä tai Euroopan patenttiviraston päätöksestä pitää patentti voimassa muutetussa muodossa. Myös eurooppapatentista annetusta käännöksestä olisi kuulutettava viipymättä suomen ja ruotsin kielellä. Tämä vaatimus täyttäisi kielilain 10 §:n vaatimuksen julkipanojen, ilmoitusten, kuulutusten ja muiden sellaisten asiakirjojen kuuluttamisesta maan molemmilla kielillä.

Koska eurooppapatentti luo Suomeen ulottuvia oikeusvaikutuksia, tulee suomalaisilla olla mahdollisuus tutustua patenttiasiakirjoihin tai patenttihakemuksen vaatimuksiin patentin suoja-alan laajuuden määrittämiseksi ja suojan kohteena olevan kek-

sinnön selvittämiseksi. Patenttiviranomaisen tulee tarvittaessa kielilain säännösten mukaisesti huolehtia eurooppapatentin tai eurooppapatenttia koskevan hakemuksen vaatimusten kääntämisestä ruotsinkielelle. Koska esitetyllä tavoin olisi mahdollista turvata suomen- ja ruotsinkielen asema eurooppapatenttia koskevissa asioissa Suomessa, ehdotetaan, että lait käsiteltäisiin tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Euroopan patenttisopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, joiden mukaisesti Suomi sitoutuu täytäntöönpanemaan muissa jäsenvaltioissa lainvoimaisia tuomioita sekä myöntämään Suomea koskevat oikeusvaikutukset Euroopan patenttiviraston myöntämille eurooppapatenteille, joissa Suomi on nimetty suojan kohdevaltioksi.

Suomi on sitoutunut tuomioiden täytäntöönpanon osalta mainittuihin velvoitteisiin jo liittyessään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla tehtyyn yleissopimukseen eli Luganon sopimukseen (SopS 44/93) sekä välillisesti liittyessään Euroopan unioniin. Euroopan patenttisopimukseen ei liity velvoitteita, jotka olisivat ristiriidassa Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/91) kanssa. Mainitun lain 27 §:n 10 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat patenttia.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

patenttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/67) 6 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 49 §, 65 §:n 1 momentin johdantokappale ja 71 a §:n 1 momentti, niistä 6 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä toukokuuta 1991 annetussa laissa (801/91) ja 71 a §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (387/85), sekä

lisätään lakiin uusi 57 a § ja 65 §:ään uusi 2 - 3 momentti sekä lakiin uusi 65 a § ja 9 b luku, seuraavasti:

6 §

Patenttihakemus, jonka tarkoittama keksintö on hakemispäivää edeltävän kahdentoista kuukauden aikana esitetty Suomessa myönnettävää patenttia tai hyödyllisyysmallioikeutta koskevassa hakemuksessa, taikka teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 36/70 ja 43/75) taikka Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/95) liittyneessä toisessa valtiossa tehdyssä patenttia, keksijäntodistusta tai hyödyllisyysmallisuoja koskevassa hakemuksessa, on katsottava 2 §:n 1, 2 ja 4 momenttia sekä 4 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti aikaisemman hakemuksen kanssa, jos hakija sitä pyytää. Tällainen etuoikeus voidaan saada myös sellaisesta aikaisemmasta suojahakemuksesta, joka ei tarkoita edellä mainittuihin sopimuksiin liittynyttä valtiota, jos siellä, missä aikaisempi hakemus on tehty, myönnetään suomalaisesta hakemuksesta vastaava etuoikeus ja jos siellä voimassa oleva lainsäädäntö on pääosin yhdenmukainen edellä mainittujen sopimusten kanssa.

45 §

Milloin kolme vuotta on kulunut patentin myöntämisestä ja samalla neljä vuotta patenttihakemuksen tekemisestä, eikä keksintöä käytetä eikä saateta käyttöön Suomessa kohtuullisessa laajuudessa, voi se, joka haluaa Suomessa käyttää keksintöä, saada siihen pakkoluvan, jollei keksinnön käyttämättä jättämiseen ole hyväksyttävää syytä.

49 §

Pakkolupa voidaan myöntää vain sille, jolla katsotaan olevan edellytyksiä hyväksyt-

tävällä tavalla käyttää hyväksi keksintöä pakkoluvan mukaisesti ja joka on ennen pakkolupaa koskevan vaatimuksen tekemistä yrittänyt todistetusti saada käyttöluvan patentoitua keksintöön kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Pakkolupa ei estä patentinhaltijaa itse käyttämästä hyväksi keksintöä tai luovuttamasta sen käyttöluvaa. Pakkolupa voi siirtyä toiselle ainoastaan sen liikkeen mukana, jossa sitä käytetään tai jossa se oli tarkoitettu käytettäväksi.

57 a §

Jos patentti on myönnetty menetelmälle uuden tuotteen valmistamiseksi, on ilman patentin haltijan suostumusta valmistettu samanlainen tuote katsottava valmistetuksi patentoidulla menetelmällä, jollei muuta näytetä toteen.

Esitettäessä vastanäyttöä tulee vastaajan oikeutettu etu hänen liiketalousasiakseen suojelemiseksi ottaa huomioon.

65 §

Helsingin käräjäoikeus on laillinen tuomioistuin asioissa, jotka koskevat:

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, on Helsingin käräjäoikeus laillinen tuomioistuin myös niissä asioissa, jotka koskevat oikeutta keksintöön, johon on haettu Euroopan patenttisopimuksessa (SopS /) tarkoitettua eurooppapatenttia. Edellytyksenä tällaisen asian käsittelylle Helsingin käräjäoikeudessa on, että vastaajalla on kotipaikka Suomessa tai että kantajalla on kotipaikka Suomessa eikä vastaajalla ole kotipaikka Euroopan patenttisopimukseen kuuluvassa valtiossa. Asia käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa myös, jos riidan osapuolet ovat

sopineet, että Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen tuomioistuinsaasiassa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua riitaa ei saa ottaa käsiteltäväksi Helsingin käräjäoikeudessa, jos sama riitakysymys samojen osapuolten välillä on vireillä toisen Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa. Jos tämän ulkomaisen tuomioistuimen toimivalta on kiistetty, Helsingin käräjäoikeuden on lykättävä asian käsittelyä, kunnes kysymys toimivallasta on ulkomaisessa tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu.

65 a §

Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa 65 §:n 2 momentissa tarkoitettua riidassa annettu lainvoimainen tuomio on Suomessa täytäntöönpantavissa. Tuomio, joka kohdistuu eurooppapatentin hakijaan, ei kuitenkaan ole täytäntöönpantavissa Suomessa, jos haasteasiakirjaa ei ole annettu hänelle asianmukaisesti tiedoksi tai jos hänellä ei ole ollut riittävästi aikaa valmistautua tuomioistuinkäsittelyyn.

9 b luku.

Eurooppapatentti ja eurooppapatenttia koskeva hakemus

70 f §

Eurooppapatentilla tarkoitetaan tässä laissa patenttia, jonka Euroopan patenttinvirasto on myöntänyt Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti. Eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella tarkoitetaan mainitun sopimuksen mukaisesti tehtyä patenttihakemusta.

Eurooppapatentti voidaan myöntää Suomea koskevana.

Eurooppapatenttia koskeva hakemus tehdään Euroopan patenttinvirastolle. Tämä hakemus voidaan myös antaa Suomen patenttinviranomaiselle, joka toimittaa sen edelleen Euroopan patenttinvirastolle. Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetussa laissa (551/67) tarkoitettu keksinnöstä tehtävä eurooppapatenttia koskeva hakemus on kuitenkin annettava Suomen patenttinviranomaiselle. Euroopan patenttisopimuksen 76 artiklassa tarkoitettu eurooppapatenttia koskeva jaettu hakemus on aina tehtävä Euroopan patenttinvirastolle.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan eurooppapatenttiin ja eurooppapatenttia koske-

vaan hakemukseen, jossa Suomi on nimetty suojan kohdevaltioksi.

70 g §

Eurooppapatentti on myönnetty, kun Euroopan patenttinvirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä. Suomea koskevalla eurooppapatentilla on sama oikeusvaikutus kuin Suomen patenttinviranomaisen myöntämällä patentilla ja siihen sovelletaan Suomessa myönnettyä patenttia koskevia säännöksiä, jollei tässä luvussa muuta säädetä.

70 h §

Eurooppapatentilla ei ole oikeusvaikutusta Suomessa, jollei hakija tai patentinhaltija määräajassa ole antanut patenttinviranomaiselle suomenkielistä käännöstä patentin myöntämisen perusteena olevista asiakirjoista ja suorittanut vahvistettua käännöksen julkaisumaksua siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Jos Euroopan patenttinvirasto on päättänyt, että eurooppapatentti pidetään voimassa muutetussa muodossa, koskee edellä sanottu myös asiakirjoja muutetussa muodossa.

Käännös on julkinen edellyttäen, että Euroopan patenttinvirasto on julkaissut eurooppapatenttia koskevan hakemuksen tai kuuluttanut patentin myöntämisestä.

Jos käännös on annettu ja käännöksen julkaisumaksu suoritettu määräajassa ja Euroopan patenttinvirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä tai päätöksestä pitää patentti voimassa muutetussa muodossa, patenttinviranomaisen tulee kuuluttaa tästä viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä. Patenttinviranomaisen tulee niin pian kuin mahdollista pitää yleisön saatavana käännöksen jäljennöksiä. Patenttinviranomaisen on huolehdittava siitä, että eurooppapatentin patenttivaatimukset ovat tarvittaessa saatavilla myös ruotsin kielellä.

70 i §

Käännöksen antamiseen 70 h §:n 1 momentin mukaisesti ja käännöstä koskevan julkaisumaksun suorittamiseen on sovellettava vastaavasti 71 a §:n 1 momenttia. Jos 71 a §:n 1 momentin nojalla päätetään, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa, patenttinviranomaisen on kuulutettava tästä viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä.

Jos joku 70 h §:n 1 momentin mukaisen määräajan jälkeen mutta ennen edellä 1 momentin mukaisen kuulutuksen julkaisemista

on hyvässä uskossa alkanut käyttää tässä maassa ammattimaisesti hyväksi keksintöä tai ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, hän saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen oikeuden.

70 j §

Mitä 52 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään patenttisuojan laajentamisesta, koskee myös eurooppapatenttia, jos patenttisuojaa on laajennettu eurooppapatentin myöntämisen jälkeen.

70 k §

Jos Euroopan patenttivirasto on kokonaan tai osittain kumonnut eurooppapatentin, tällä on sama vaikutus kuin patentin julistamisella vastaavassa laajuudessa mitättömäksi Suomessa. Suomen patenttiviranomaisen on kuulutettava tästä viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä.

70 l §

Eurooppapatentista on suoritettava vahvistettu vuosimaksu jokaiselta maksuvuodelta sen vuoden jälkeen, jonka kuluessa Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä.

Jollei vuosimaksua eurooppapatentista suoriteta 1 momentin ja 41 §:n mukaisesti, sovelletaan vastaavasti 51 §:n säännöksiä. Ensimmäinen vuosimaksu erääntyy kuitenkin maksettavaksi vasta kun kaksi kuukautta on kulunut patentin myöntämisestä.

70 m §

Eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella, jolle Euroopan patenttivirasto on vahvistanut hakemispäivän, on Suomessa sama oikeusvaikutus kuin samana päivänä Suomessa tehdyllä kansallisella patenttihakemuksella. Jos hakemuksella on Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti etuoikeus hakemispäivää aikaisemmasta päivästä, on tällainen etuoikeus voimassa myös Suomessa.

Sovellettaessa 2 §:n 2 momenttia on Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan mukainen julkaiseminen rinnastettava 22 §:n mukaiseen hakemuksen julkiseksituloon. Edellä sanottu koskee myös Euroopan patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaista julkaisemista, mikäli Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen 93 artiklan mukaiseen julkaisemiseen.

70 n §

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on julkaistu Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan mukaisesti ja julkaistujen patenttivaatimusten suomenkielinen käännös on annettu patenttiviranomaiselle, patenttiviranomaisen tulee pitää käännös yleisön saatavana ja kuuluttaa tästä viipymättä suomen ja ruotsin kielellä. Patenttiviranomaisen on huolehdittava siitä, että julkaistut patenttivaatimukset ovat tarvittaessa saatavilla myös ruotsin kielellä.

Jos joku sen jälkeen kun 1 momentissa mainittu kuulutus on julkaistu, käyttää ammattimaisesti hyväksi keksintöä, jolle on haettu suojaa eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella, sovelletaan patenttinviraston laajentamisesta koskevia säännöksiä, jos hakemus johtaa patenttiin Suomessa. Tällaisessa tapauksessa patenttisuojaa käsittää kuitenkin ainoastaan sen, mikä ilmenee sekä 1 momentin mukaan julkaistuista patenttivaatimuksista että itse patentin patenttivaatimuksista. Rangaistukseen ei tällöin voida tuomita, ja korvaus selaisesta hyväksikäyttämisestä, joka on tapahtunut ennen 1 momentissa tarkoitettua kuulutuksen julkaisemista, voidaan määrätä ainoastaan 58 §:n 2 momentin mukaisesti.

Lain 58 §:n 3 momentin säännöksiä ei sovelleta, jos korvauskanne nostetaan vuoden kuluessa patenttia koskevan väiteajan päättymisestä tai, mikäli väite on tehty, jos korvauskanne nostetaan vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttivirasto on päättänyt, että patentti pidetään voimassa.

70 o §

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus tai Suomea koskeva nimeäminen peruutetaan, on tällä sama vaikutus kuin kansallisen patenttihakemuksen peruuttamisella. Sama koskee tilannetta, jossa hakemus Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti katsotaan peruuntuneeksi, eikä sitä ole otettu sopimuksen 121 artiklan mukaisesti uudelleen käsiteltäväksi.

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus hylätään, on sillä sama vaikutus kuin kansallisen patenttihakemuksen hylkäämisellä.

70 p §

Jollei 70 h ja 70 n §:ssä tarkoitettu käännös vastaa, mitä Euroopan patenttiviraston käsittelykielellä olevissa asiakirjoissa on ilmaistu, patenttisuojaa käsittää vain sen, mikä

ilmenee sekä käännöksestä että käsittelykielillä olevista asiakirjoista.

Edellä 52 §:ssä tarkoitetussa mitättömyys-oikeudenkäynnissä on yksinomaan käsittelykielillä olevien asiakirjojen sanamuoto todistusvoimainen.

70 q §

Jos hakija tai patentinhaltija antaa patenttivilanomaiselle korjauksen 70 h §:n mukaisesta käännöksestä ja suorittaa vahvistetun julkaisumaksun, korjattu käännös korvaa alkuperäisen käännöksen. Kun korjaus on annettu ja julkaisumaksu suoritettu ja jos alkuperäinen käännös on julkinen, tulee patenttivilanomaisen kuuluttaa korjauksesta viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä ja pitää niin pian kuin mahdollista yleisön saatavana korjatun käännöksen jäljennöksiä.

Jos hakija antaa korjauksen 70 n §:ssä tarkoitetusta käännöksestä, on patenttivilanomaisen kuulutettava korjauksesta viipymättä suomen- ja ruotsinkielellä ja pidettävä korjattu käännös yleisön saatavana. Kuulutuksen jälkeen korjattu käännös korvaa alkuperäisen käännöksen.

Jos joku käännöksen korjauksen tullessa voimaan hyvässä uskossa on alkanut käyttää keksintöä ammattimaisesti hyväksi tässä maassa sellaisella tavalla, joka aikaisemman käännöksen mukaisesti ei aiheuttanut hakijan tai patentinhaltijan oikeuden loukkausta, tai oli ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, hän saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen oikeuden.

70 r §

Jos patentinhakija tai patentinhaltija ei ole noudattanut Euroopan patenttisopimuksessa säädettyä määräaikaa, mutta Euroopan patenttivilasto Euroopan patenttisopimuksen 122 artiklan nojalla ilmoittaa, että oikeudenmenetystä ei ole tapahtunut, on tällä sama vaikutus myös Suomessa.

Jos joku oikeuden menetyksen tapahtumisen jälkeen, mutta ennen kuin Euroopan patenttivilasto on kuuluttanut 1 momentin mukaisesta ilmoituksesta, on alkanut hyvässä uskossa ammattimaisesti käyttää hyväksi keksintöä tässä maassa tai ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, hän saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen oikeuden.

70 s §

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on

katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei se määräajassa ole saapunut Euroopan patenttivilastoon hakemuksen vastaanottaneelta kansalliselta patenttivilanomaiselta, se on hakijan pyynnöstä muunnettava kansalliseksi patenttihakemukseksi edellyttäen, että:

1) pyyntö tehdään hakemuksen vastaanottaneelle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttivilasto on ilmoittanut hakijalle, että hakemus katsotaan peruutetuksi;

2) pyyntö saapuu Suomen patenttivilanomaiselle 20 kuukauden kuluessa hakemuksen tekemispäivästä tai etuoikeutta pyydettäessä siitä päivästä, josta etuoikeutta pyydetään; ja

3) hakija suorittaa säädetyn hakemusmaksun ja antaa patenttihakemuksesta 8 §:n 5 momentin mukaisen käännöksen määräajassa.

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei hakemuksen käännöstä sen käsittelykielillä ole annettu Euroopan patenttivilastolle säädettyssä määräajassa, se on hakijan pyynnöstä muunnettava kansalliseksi patenttihakemukseksi noudattaen mitä Euroopan patenttisopimuksen 135 ja 136 artiklassa määrätään. Hakijan on lisäksi suoritettava säädetty hakemusmaksu ja annettava patenttihakemuksesta 8 §:n 5 momentin mukainen käännös määräajassa.

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettu patenttihakemus täyttää Euroopan patenttisopimuksen ja sen soveltussääntöjen hakemuksen muotoa koskevat vaatimukset, se on näiltä osin hyväksyttävä.

71 a §

Jos patentinhakija tai patentinhaltija on muussa kuin 2 momentissa tarkoitetussa asiassa kärsinyt oikeudenmenetyksen sen takia, että hän ei ole suorittanut toimenpidettyä patenttivilanomaisessa tässä laissa tai sen nojalla vahvistetussa määräajassa, mutta hän on toiminut niin huolellisesti kuin olosuhteet vaativat määräaikaa noudattaakseen, ja jos hän suorittaa toimenpiteen kahden kuukauden kuluessa esteen päättymisestä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa määräajan päättymisestä, patenttivilanomaisen tulee todeta, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa. Jos patentinhakija tai patentinhaltija haluaa saada tällaisen ratkaisun, on hänen tehtävä siitä patenttivilanomaiselle kirjallinen esitys toimenpiteen suorittamiselle

edellä säädetyssä ajassa ja suoritettava vahvistettu maksu.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tämän lain 6 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 49 § ja 57 a § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1996.

2.

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

5 *muutetaan* hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91) §:n 1 momentti ja 30 §:n 1 momentti, sekä *lisätään* lain 2 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

2 §

Sovellettaessa 2 momenttia on Euroopan patenttisopimuksen (SopS /) 93 artiklan mukainen julkaiseminen rinnastettava patenttilain 22 §:n mukaiseen hakemusta koskevien asiakirjojen julkaisemistuloon. Edellä sanottu koskee myös Euroopan patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaista julkaisemista, mikäli Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen artiklan 93 mukaiseen julkaisemiseen.

5 §

Hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus, jonka tarkoittama keksintö on hakemispäivää edeltävän kahdentoista kuukauden aikana esitetty Suomessa myönnettävää patenttia tai hyödyllisyysmallin rekisteröintiä koskevassa hakemuksessa, taikka teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 36/70 ja 43/75) taikka Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/95) liittyneessä toisessa valtiossa tehdyssä patenttia, keksijäntodistusta tai hyödyllisyysmallisuoja koskevassa hakemuksessa, on katsottava 2 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 4 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti aikaisemman hakemuksen kanssa, jos hakija sitä pyytää. Tällainen etuoikeus voidaan saada myös selaisesta aikaisemmasta suojahakemuksesta, joka ei tarkoita edellä mainittuihin sopimuksiin liittyntä valtiota, jos siellä, missä aikaisempi hakemus on tehty, myönnetään suomalaisesta hakemuksesta vastaava etuoikeus ja jos siellä voimassa oleva lainsäädäntö on pääosin yhdenmukainen edellä mainittujen sopimusten kanssa.

8 a §

Jos Euroopan patenttisopimuksen mukaista

eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei se määrääjässä ole saapunut Euroopan patenttivistoon hakemuksen vastaanottaneelta Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion kansalliselta rekisteriviranomaiselta, se on hakijan pyynnöstä muunnettava hyödyllisyysmallihakemukseksi edellyttäen, että:

1) pyyntö on tehty eurooppapatenttia koskevan hakemuksen vastaanottaneelle Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion kansalliselle rekisteriviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttiviston on ilmoittanut hakijalle, että hakemus katsotaan peruutetuksi;

2) pyyntö saapuu rekisteriviranomaiselle 20 kuukauden kuluessa hakemuksen tekemispäivästä tai etuoikeutta pyydettyä siitä päivästä, josta etuoikeutta pyydetään; ja

3) hakija suorittaa säädetyn hakemusmaksun ja antaa hyödyllisyysmallihakemuksesta 7 §:n mukaisen käännöksen määrääjässä.

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei hakemuksen käännöstä sen käsittelykielillä ole annettu Euroopan patenttivistolle säädettyssä määrääjässä, se voidaan hakijan pyynnöstä muuntaa kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi noudattaen mitä Euroopan patenttisopimuksen 135 ja 136 artiklassa määrätään. Hakijan on lisäksi suoritettava rekisteriviranomaiselle säädetty hakemusmaksu ja annettava hyödyllisyysmallihakemuksesta 7 §:n mukainen käännös määrääjässä.

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hyödyllisyysmallihakemus täyttää Euroopan patenttisopimuksen ja sen soveltussääntöjen hakemuksen muotoa koskevat vaatimukset, se on näiltä osin hyväksyttävä.

30 §

Milloin kaksi vuotta on kulunut hyödyll-

lisyyksmallin rekisteröinnistä, eikä keksintöä käytetä tai saateta käyttöön Suomessa kohtuullisessa laajuudessa, voi se, joka haluaa täällä käyttää keksintöä, saada siihen pakko-luvan, jollei keksinnön käyttämättä jättämi- seen ole hyväksyttävää syytä.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan asetuksella sää- dettävänä ajankohtana. Tämän lain 5 §:n 1 momentti ja 30 §:n 1 momentti tulee kuiten- kin voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

3.

Laki

maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (551/67) 2 §:ään uusi 2 momentti ja 3 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Jos on ilmeistä, että keksinnöllä pääasiallisesti on merkitystä maanpuolustukselle, tulee Suomessa asuvan keksijän tai hänen oikeudenomistajansa tehdä Euroopan patenttisopimuksessa (SopS /) tarkoitettua eurooppapatenttia koskeva hakemus tai patenttilain 3 luvun mukainen kansainvälinen hakemus Suomen patenttiviranomaiselle.

3 §

Eurooppapatenttia koskevan hakemuksen ja kansainvälisen patenttihakemuksen osalta 3 momentissa säädetty määräaika on kuitenkin:

1) jos kyseessä on eurooppapatenttia koskeva hakemus, kolme kuukautta hakemuksen antamisesta patenttiviranomaiselle tai, jos etuoikeutta on pyydetty, kolmetoista kuukautta pyydetyistä etuoikeuspäivästä; ja

2) jos kyseessä on kansainvälinen patenttihakemus, kolme kuukautta kansainvälisen hakemuksen tekemispäivästä tai, jos etuoikeutta on pyydetty, kaksitoista kuukautta kymmenen päivää pyydetyistä etuoikeuspäivästä.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

4.

Laki

oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (656/67) 12 §:n 1 momentti, sekä
lisätään lain 12 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

12 §

Työnantajalle tai työntekijälle tämän lain mukaan kuuluvia oikeuksia koskevat riita-asiat käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa. Tällöin on soveltuvien osin noudatettava, mitä oikeudenkäynnistä patenttiasioissa on säädetty.

Helsingin käräjäoikeus on laillinen tuomioistuin, jos riita koskee oikeutta tässä laissa tarkoitettuun keksintöön, johon on haettu Euroopan patenttisopimuksessa (SopS /) tarkoitettua eurooppapatenttia ja jos työntekijä tämän keksinnön tehdessään pääasiallisesti työskenteli Suomessa. Jos valtiota, jossa työntekijä pääasiallisesti työskenteli, ei

voida osoittaa, on Helsingin käräjäoikeus laillinen tuomioistuin, jos työnantajalla oli keksinnön tekohetkellä Suomessa sellainen toimipaikka, jonka palveluksessa keksinnön tehnyt työntekijä oli. Asia voidaan käsitellä Helsingin käräjäoikeudessa myös silloin, jos riidan osapuolet ovat suullisesti tai kirjallisesti sopineet, että Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen tuomioistuin asiassa, ja tällainen sopimus on sallittu sen valtion lainsäädännössä, jonka lainsäädäntöä työ sopimukseen sovelletaan.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

1.

Laki

patenttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/67) 6 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 49 §, 65 §:n 1 momentin johdantokappale ja 71 a §:n 1 momentti, niistä 6 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä toukokuuta 1991 annetussa laissa (801/91) ja 71 a §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (387/85), sekä

lisätään lakiin uusi 57 a § ja 65 §:ään uusi 2 - 3 momentti sekä lakiin uusi 65 a § ja 9 b luku, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Patenttihakemus, jonka tarkoittama keksintö on hakemispäivää edeltävän kahdentoista kuukauden aikana esitetty Suomessa myönnettävää patenttia tai hyödyllisyysmallioikeutta koskevassa hakemuksessa, taikka teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 36/70 ja 43/75) liittyneessä toisessa valtiossa tehdyssä patenttia, keksijäntodistusta tai hyödyllisyysmallisuoja koskevassa hakemuksessa, on katsottava 2 §:n 1, 2 ja 4 momenttia sekä 4 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti aikaisemman hakemuksen kanssa, jos hakija sitä pyytää. Tällainen etuoikeus voidaan saada myös sellaisesta aikaisemmasta suojahakemuksesta, joka ei tarkoita yleissopimukseen liittyntä valtiota, jos siellä, missä aikaisempi hakemus on tehty, myönnetään suomalaisesta hakemuksesta vastaava etuoikeus ja jos siellä voimassa oleva lainsäädäntö on pääosin yhdenmukainen yleissopimuksen kanssa.

6 §

Patenttihakemus, jonka tarkoittama keksintö on hakemispäivää edeltävän kahdentoista kuukauden aikana esitetty Suomessa myönnettävää patenttia tai hyödyllisyysmallioikeutta koskevassa hakemuksessa, taikka teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 36/70 ja 43/75) taikka Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/95) liittyneessä toisessa valtiossa tehdyssä patenttia, keksijäntodistusta tai hyödyllisyysmallisuoja koskevassa hakemuksessa, on katsottava 2 §:n 1, 2 ja 4 momenttia sekä 4 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti aikaisemman hakemuksen kanssa, jos hakija sitä pyytää. Tällainen etuoikeus voidaan saada myös sellaisesta aikaisemmasta suojahakemuksesta, joka ei tarkoita edellä mainittuihin sopimuksiin liittyntä valtiota, jos siellä, missä aikaisempi hakemus on tehty, myönnetään suomalaisesta hakemuksesta vastaava etuoikeus ja jos siellä voimassa oleva lainsäädäntö on pääosin yhdenmukainen edellä mainittujen sopimusten kanssa.

45 §

Milloin kolme vuotta on kulunut patentin myöntämisestä ja samalla neljä vuotta patenttihakemuksen tekemisestä, eikä keksintöä käytetä *tässä maassa* kohtuullisessa laajuudessa, voi se, joka haluaa täällä käyttää keksintöä, saada siihen pakkoluvan, jollei kek-

45 §

Milloin kolme vuotta on kulunut patentin myöntämisestä ja samalla neljä vuotta patenttihakemuksen tekemisestä, eikä keksintöä käytetä *eikä saateta käyttöön Suomessa* kohtuullisessa laajuudessa, voi se, joka haluaa Suomessa käyttää keksintöä, saada siihen

Voimassa oleva laki

sinnön käyttämättä jättämiseen ole hyväksyttävää syytä.

49 §

Pakkolupa voidaan myöntää vain sille, jolla katsotaan olevan edellytyksiä hyväksyttävällä tavalla käyttää hyväksi keksintöä pakkoluvan mukaisesti. Pakkolupa ei estä patentinhaltijaa itse käyttämästä hyväksi keksintöä tai luovuttamasta sen käyttöä. Pakkolupa voi siirtyä toiselle ainoastaan sen liikkeen mukana, jossa sitä käytetään tai jossa se oli tarkoitettu käytettäväksi.

65 §

Helsingin raastuvanoikeus on laillinen tuomioistuimien asioissa, jotka koskevat:

Ehdotus

pakkoluvan, jollei keksinnön käyttämättä jättämiseen ole hyväksyttävää syytä.

49 §

Pakkolupa voidaan myöntää vain sille, jolla katsotaan olevan edellytyksiä hyväksyttävällä tavalla käyttää hyväksi keksintöä pakkoluvan mukaisesti ja joka on ennen pakkolupaa koskevan vaatimuksen tekemistä yrittänyt todistettavasti saada käyttöluvan patentoituun keksintöön kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Pakkolupa ei estä patentinhaltijaa itse käyttämästä hyväksi keksintöä tai luovuttamasta sen käyttöä. Pakkolupa voi siirtyä toiselle ainoastaan sen liikkeen mukana, jossa sitä käytetään tai jossa se oli tarkoitettu käytettäväksi.

57 a §

Jos patentti on myönnetty menetelmälle uuden tuotteen valmistamiseksi, on ilman patentin haltijan suostumusta valmistettu samanlainen tuote katsottava valmistetuksi patentoidulla menetelmällä, jollei muuta näytetä toteen.

Esitettäessä vastanäyttöä tulee vastaajan oikeutettu etu hänen valmistus- ja liikesalaisuuksiensa suojelemiseksi ottaa huomioon.

65 §

Helsingin käräjäoikeus on laillinen tuomioistuimien asioissa, jotka koskevat:

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, on Helsingin käräjäoikeus laillinen tuomioistuin myös niissä asioissa, jotka koskevat oikeutta keksintöön, johon on haettu Euroopan patenttisopimuksessa (SopS /) tarkoitettua eurooppapatenttia. Edellytyksenä tällaisen asian käsittelylle Helsingin käräjäoikeudessa on, että vastaajalla on kotipaikka Suomessa tai että kantajalla on kotipaikka Suomessa eikä vastaajalla ole kotipaikkaa Euroopan patenttisopimukseen kuuluvassa valtiossa. Asia käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa myös, jos riidan osapuolet ovat sopineet, että Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen tuomioistuimien asiassa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua riitaa ei saa ottaa käsiteltäväksi Helsingin käräjäoi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

keudessa, jos sama riitakysymys samojen osapuolten välillä on vireillä toisen Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa. Jos tämän ulkomaisen tuomioistuimen toimivalta on kiistetty, Helsingin käräjäoikeuden on lykättävä asian käsittelyä, kunnes kysymys toimivallasta on ulkomaisessa tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu.

65 a §

Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa 65 §:n 2 momentissa tarkoitettussa riidassa annettu lainvoimainen tuomio on Suomessa täytäntöön pantavissa. Tuomio, joka kohdistuu eurooppapatentin hakijaan, ei kuitenkaan ole täytäntöön pantavissa Suomessa, jos haasteasiakirjaa ei ole annettu hänelle asianmukaisesti tiedoksi tai jos hänellä ei ole ollut riittävästi aikaa valmistautua tuomioistuinkäsittelyyn.

9 b luku

Eurooppapatentti ja eurooppapatenttia koskeva hakemus

(Uusi 70 f—70 s §)

71 a §

Jos patentinhakija on muussa kuin 2 momentissa tarkoitettussa asiassa kärsinyt oikeudenmenetyksen sen takia, että hän ei ole suorittanut toimenpidettä patenttiviranomaisessa tässä laissa tai sen nojalla vahvistetussa määräajassa, mutta hän on tehnyt *kaiken, mitä kohtuudella voidaan vaatia, noudattaakseen määräaika*, ja jos hän suorittaa toimenpiteen kahden kuukauden kuluessa esteen päättymisestä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa määräajan päättymisestä, patenttiviranomaisen tulee todeta, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa. Jos *hakija* haluaa saada tällaisen ratkaisun, on hänen tehtävä siitä patenttiviranomaiselle kirjallinen esitys toimenpiteen suorittamiselle edellä säädettyssä ajassa ja suoritettava vahvistettu maksu.

71 a §

Jos patentinhakija *tai patentinhaltija* on muussa kuin 2 momentissa tarkoitettussa asiassa kärsinyt oikeudenmenetyksen sen takia, että hän ei ole suorittanut toimenpidettä patenttiviranomaisessa tässä laissa tai sen nojalla vahvistetussa määräajassa, mutta hän on *toiminut niin huolellisesti kuin olosuhteet vaativat määräaika* noudattaakseen, ja jos hän suorittaa toimenpiteen kahden kuukauden kuluessa esteen päättymisestä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa määräajan päättymisestä, patenttiviranomaisen tulee todeta, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa. Jos *patentinhakija tai patentinhaltija* haluaa saada tällaisen ratkaisun, on hänen tehtävä siitä patenttiviranomaiselle kirjallinen esitys toimenpiteen suorittamiselle edellä säädettyssä ajassa ja suoritettava vahvistettu maksu.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tämän lain 6 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 49 § ja 57 a § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1996.

2.

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91)
 5 §:n 1 momentti ja 30 §:n 1 momentti, sekä
lisätään lain 2 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Sovellettaessa 2 momenttia on Euroopan patenttisopimuksen (Sops /) 93 artiklan mukainen julkaiseminen rinnastettava patenttilain 22 §:n mukaiseen hakemusta koskevien asiakirjojen julkiseksituloon. Edellä sanottu koskee myös Euroopan patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaista julkaisemista, mikäli Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen artiklan 93 mukaiseen julkaisemiseen.

5 §

Hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus, jonka tarkoittama keksintö on hakemispäivää edeltävän kahdentoista kuukauden aikana esitetty Suomessa myönnettävää patenttia tai hyödyllisyysmallin rekisteröintiä koskevassa hakemuksessa, taikka teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 36/70 ja 43/75) liittyneessä toisessa valtiossa tehdyssä patenttia, keksijäntodistusta tai hyödyllisyysmallisuoja koskevassa hakemuksessa, on katsottava 2 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 4 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti aikaisemman hakemuksen kanssa, jos hakija sitä pyytää. Tällainen etuoikeus voidaan saada myös sellaisesta aikaisemmasta suojahakemuksesta, joka ei tarkoita yleissopimukseen liittyntä valtiota, jos siellä, missä aikaisempi hakemus on tehty, myönnetään suomalaisesta hakemuksesta vastaava etuoikeus ja jos siellä voimassa oleva lainsäädäntö on pääosin yhdenmukainen yleissopimuksen kanssa.

5 §

Hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus, jonka tarkoittama keksintö on hakemispäivää edeltävän kahdentoista kuukauden aikana esitetty Suomessa myönnettävää patenttia tai hyödyllisyysmallin rekisteröintiä koskevassa hakemuksessa, taikka teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 36/70 ja 43/75) taikka Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/95) liittyneessä toisessa valtiossa tehdyssä patenttia, keksijäntodistusta tai hyödyllisyysmallisuoja koskevassa hakemuksessa, on katsottava 2 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 4 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti aikaisemman hakemuksen kanssa, jos hakija sitä pyytää. Tällainen etuoikeus voidaan saada myös sellaisesta aikaisemmasta suojahakemuksesta, joka ei tarkoita edellä mainittuihin sopimuksiin liittyntä valtiota, jos siellä, missä aikaisempi hakemus on tehty, myönnetään suomalaisesta hakemuksesta vastaava etuoikeus ja jos siellä voimassa oleva lainsäädäntö on pääosin yhdenmukainen edellä mainittujen sopimusten kanssa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 a §

Jos Euroopan patenttisopimuksen mukaista eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei se määräajassa ole saapunut Euroopan patenttinvirastoon hakemuksen vastaanottaneelta Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion kansalliselta rekisteriviranomaiselta, se on hakijan pyynnöstä muunnettava hyödyllisyysmallihakemukseksi edellyttäen, että

1) pyyntö on tehty eurooppapatenttia koskevan hakemuksen vastaanottaneelle Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion kansalliselle rekisteriviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttinvirasto on ilmoittanut hakijalle, että hakemus katsotaan peruutetuksi;

2) pyyntö saapuu rekisteriviranomaiselle 20 kuukauden kuluessa hakemuksen tekemispäivästä tai etuoikeutta pyydettyä siitä päivästä, josta etuoikeutta pyydetään; ja

3) hakija suorittaa säädetyin hakemusmaksun ja antaa hyödyllisyysmallihakemuksesta 7 §:n mukaisen käännöksen määräajassa.

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei hakemuksen käännöstä sen käsittelykielillä ole annettu Euroopan patenttinvirastolle säädetyssä määräajassa, se voidaan hakijan pyynnöstä muuntaa kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi noudattaen mitä Euroopan patenttisopimuksen 135 ja 136 artiklassa määrätään. Hakijan on lisäksi suoritettava rekisteriviranomaiselle säädetty hakemusmaksu ja annettava hyödyllisyysmallihakemuksesta 7 §:n mukainen käännös määräajassa.

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hyödyllisyysmallihakemus täyttää Euroopan patenttisopimuksen ja sen soveltussääntöjen hakemuksen muotoa koskevat vaatimukset, se on näiltä osin hyväksyttävä.

30 §

Milloin kaksi vuotta on kulunut hyödyllisyysmallin rekisteröinnistä, eikä keksintöä käytetä tässä maassa kohtuullisessa laajuudessa, voi se, joka haluaa täällä käyttää keksintöä, saada siihen pakkoluvan, jollei keksinnön käyttämättä jättämiseen ole hyväksyttävää syytä.

30 §

Milloin kaksi vuotta on kulunut hyödyllisyysmallin rekisteröinnistä, eikä keksintöä käytetä tai saateta käyttöön Suomessa kohtuullisessa laajuudessa, voi se, joka haluaa täällä käyttää keksintöä, saada siihen pakkoluvan, jollei keksinnön käyttämättä jättämiseen ole hyväksyttävää syytä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tämän lain 5 §:n 1 momentti ja 30 §:n 1 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

4.

Laki

oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (656/67) 12 §:n 1 momentti, sekä

lisätään lain 12 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

12 §

Työnantajalle tai työntekijälle tämän lain mukaan kuuluvia oikeuksia koskevat riita-asiat käsitellään Helsingin *raastuvanoikeudessa*. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä oikeudenkäynnistä patenttiasioissa on säädetty.

Ehdotus

12 §

Työnantajalle tai työntekijälle tämän lain mukaan kuuluvia oikeuksia koskevat riita-asiat käsitellään Helsingin *käräjäoikeudessa*. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä oikeudenkäynnistä patenttiasioissa on säädetty.

Helsingin käräjäoikeus on laillinen tuomioistuin, jos riita koskee oikeutta tässä laissa tarkoitettuun keksintöön, johon on haettu Euroopan patenttisopimuksessa (SopS /) tarkoitettua eurooppapatenttia ja jos työntekijä tämän keksinnön tehdessään pääasiallisesti työskenteli Suomessa. Jos valtiota, jossa työntekijä pääasiallisesti työskenteli, ei voida osoittaa, on Helsingin käräjäoikeus laillinen tuomioistuin, jos työnantajalla oli keksinnön tekohetkellä Suomessa sellainen toimipaikka, jonka palveluksessa keksinnön tehnyt työntekijä oli. Asia voidaan käsitellä Helsingin käräjäoikeudessa myös silloin, jos riidan osapuolet ovat suullisesti tai kirjallisesti sopineet, että Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen tuomioistuin asiassa, ja tällainen sopimus on sallittu sen valtion lainsäädännössä, jonka lainsäädäntöä työsopimuksen sovelletaan.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Asetus

patenttiasetuksen muuttamisesta

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä muutetaan 26 päivänä syyskuuta 1980 annetun patenttiasetuksen (669/80) 1 §:n 3 momentti, 7 §:n 2 momentin 7 kohta, 8 §:n 1 momentti, 17 a §:n 1 momentti, 17 c §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti, 21 §:n 1 momentti, 31 §:n 2 momentin 5 kohta, 38 §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 kohta ja 45 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 17 a §:n 1 momentti; 17 c §:n 2 momentti ja 38 §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 kohta 14 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa asetuksessa (505/85),

lisätään 7 §:n 2 momenttiin 9 a ja 14 a kohta, 8 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 31 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 14 päivänä kesäkuuta 1985 annetulla asetuksella, uusi 7 a ja 9 a kohta, asetukseen uusi 37 a §, 38 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa asetuksessa, uusi 7 a kohta, asetukseen uusi 38 a sekä 52 g - 52 y § sekä 52 q, 52 r, 52 t, ja 52 u §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti

1 §

Tämän asetuksen patenttihakemusta koskevia säännöksiä sovelletaan, jollei jonkin säännöksen osalta toisin säädetä, vain;

- 1) suomalaiseen patenttihakemukseen;
- 2) kansainväliseen patenttihakemukseen, jota on jatkettu Suomen osalta patenttilain 31 §:n mukaan tai joka on otettu käsiteltäväksi saman lain 38 §:n mukaan; ja
- 3) eurooppapatenttia koskevaan hakemukseen, joka on muutettu kansalliseksi patenttihakemukseksi patenttilain 70 s §:n mukaan.

7 §

Päiväkirjaan merkitään kustakin hakemuksesta:

7) onko hakemus suomalainen, kansainvälinen vai kansalliseksi patenttihakemukseksi muunnettu eurooppapatenttia koskeva hakemus;

9 a) jos hakemus on muunnettu eurooppapatenttia koskevasta hakemuksesta kansalliseksi hakemukseksi, päivä, jolloin hakemus Euroopan patenttisopimuksen (SopS /) mukaan tehtiin, sekä päivä, jolloin hakemus saapui patenttinvirastoon muuntamista varten;

14 a) jos hakemus on muunnettu eurooppapatenttia koskevasta hakemuksesta kansalliseksi hakemukseksi, eurooppapatenttia koskevan hakemuksen hakemusnumero;

8 §

Patenttinvirasto laatii viikoittain luettelon saapuneista patenttihakemuksista. Luettelon tulee sisältää kustakin hakemuksesta 7 §:n 2 momentin 1, 3, 5 - 11, 14 ja 14 a kohdassa mainitut tiedot.

Patenttinvirasto laatii lisäksi viikoittain luettelon Suomen käsittävistä eurooppapatenttia koskevista julkisista hakemuksista niiden tietojen perusteella, jotka patenttinvirasto on saanut Euroopan patenttinvirastolta. Luettelo sisältää kustakin hakemuksesta Euroopan patenttisopimuksen 128 artiklan 5 kohdan mukaiset tiedot.

17 a §

Patenttilain 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettu talletus on tehtävä talletuslaitokseen, joka on Budapestissä 28 päivänä huhtikuuta 1977 tehdyn mikro-organismien tallettamisen kansainvälistä tunnustamista patentinhakumenetelyä varten koskevan sopimuksen (Budapestin sopimus) mukainen kansainvälinen talletusviranomaisena, tai johonkin muuhun Euroopan patenttinviraston hyväksymään talletuslaitokseen.

17 c §

Uusi talletus tulee tehdä kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut kansainväliseltä talletusviranomaiselta ilmoituksen, ettei aikaisemmin tehdystä talletuksesta enää ole saatavissa

näytettä. Jos laitos on lopettanut toimintansa talletuksen tarkoittamien mikro-organismien kansainvälisenä talletusviranomaisena tai se on lakannut suorittamasta Budapestin sopimuksen mukaisia tehtäviään, eikä tallettaja ole saanut tästä ilmoitusta kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kansainvälinen toimisto on julkaissut tiedon asiasta, voidaan uusi talletus kuitenkin tehdä yhdeksän kuukauden kuluessa sanotusta julkaisemisesta. Muiden talletuslaitosten osalta edellä mainittu määräaika talletuksen tekemiselle alkaa, kun Euroopan patenttinvirasto on julkaissut vastaavan tiedon asiasta.

18 §

Jos kansainvälisessä hakemuksessa tai kansalliseksi hakemukseksi muunnetussa eurooppapatenttia koskevassa hakemuksessa on kansainvälisen uutuustutkimusviranomaisen tai Euroopan patenttinviraston vahvistama tiivistelmä, sen sisältö on hyväksyttävä. Muussa tapauksessa patenttinvirasto vahvistaa myös tällaisen hakemuksen tiivistelmän. Viimeksi mainitussa tapauksessa on sovellettava 1 momentin säännöksiä.

21 §

Suomalaisen patenttihakemuksen, patenttilain 38 §:n mukaan käsiteltäväksi otettavan patenttihakemuksen ja kansalliseksi hakemukseksi muunnetun eurooppapatenttia koskevan hakemuksen perusasiakirjana pidetään tässä asetuksessa suomen- tai ruotsinkielistä selitystä piirustuksineen sekä patenttivaatimuksia, jotka sisältyivät hakemukseen, kun hakemus tehtiin tai on katsottava tehdyksi. Jolleivät nämä asiakirjat ole sanottuna ajankohtana sisältyneet hakemukseen, perusasiakirjana pidetään tämän jälkeen ensiksi annettua suomen- tai ruotsinkielistä selitystä ja patenttivaatimuksia, jos näiden sisältö selvästi vastaa mainittuna ajankohtana virastossa olevien asiakirjojen sisältöä.

31 §

Kuulutusjulkaisussa tulee olla kuulutuspäivä ja siinä on ilmoitettava:

5) onko hakemus suomalainen, kansainvälinen vai kansalliseksi hakemukseksi muunnettu eurooppapatenttia koskeva hakemus;

7 a) jos hakemus on muunnettu eurooppapatenttia koskevasta hakemuksesta kansalliseksi hakemukseksi, päivä, jolloin hakemus Euroopan patenttisopimuksen mukaan tehtiin, sekä päivä, jolloin hakemus saapui patenttinvirastoon muuttamista varten;

9 a) jos hakemus on muunnettu eurooppapatenttia koskevasta hakemuksesta kansalliseksi hakemukseksi, eurooppapatenttia koskevan hakemuksen hakemusnumero;

Patenttirekisteri

37 a §

Patenttirekisteri sisältää tiedot patenttinviraston myöntämistä patenteista ja eurooppapatenteista, joilla on oikeusvaikutus Suomessa.

38 §

Kun patentti on Suomessa myönnetty, se on merkittävä patenttirekisteriin.

Rekisteriin merkitään tällöin:

5) seuraavat päivämäärät:

a) jos patentti perustuu suomalaiseen patenttihakemukseen, hakemuksen tekemispäivä sekä päivä, josta patenttiaika alkaa, jollei se ole sama kuin hakemuksen tekemispäivä;

b) jos patentti perustuu kansainväliseen patenttihakemukseen, kansainvälinen tekemispäivä tai päivä, jona hakemus patenttilain 38 §:n 3 momentin mukaan on katsottava tehdyksi;

c) jos patentti perustuu kansalliseksi hakemukseksi muunnettuun eurooppapatenttia koskevaan hakemukseen, päivä, jolloin hakemus Euroopan patenttisopimuksen mukaan tehtiin, sekä päivä, jolloin hakemus saapui patenttinvirastoon muuttamista varten;

d) hakemusasiakirjojen julkaisepäivä;

e) päivä, jona patenttihakemuksen nähtävöksiäpanosta patenttilain 21 §:n mukaan kuulutettiin; ja

f) patentin myöntämispäivä;

7 a) jos hakemus on muunnettu eurooppapatenttia koskevasta hakemuksesta kansalliseksi hakemukseksi, eurooppapatenttia koskevan hakemuksen hakemusnumero;

38 a §

Eurooppapatentti merkitään rekisteriin, kun Euroopan patenttinvirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä ja kun hakija on antanut käännöksen ja suorittanut maksun patenttilain 70 h §:n 1 momentin mukaisesti.

Rekisteriin merkitään tällöin:

1) se päivä, jolloin Euroopan patenttinvirasto on kuuluttanut patentin myöntämissä päätöksistään;

2) päivä jolloin patenttilain 70 h §:n 1 momentin mukainen käännös ja maksu ovat saapuneet sekä milloin käännöksestä on kuulutettu;

3) hakemuksen vahvistettu tekemispäivä ja, jos kysymyksessä on jaettu eurooppapatenttia koskeva hakemus, jaetun hakemuksen tekemispäivä; sekä

4) tiedot, jotka vastaavat niitä, jotka ilmevät 38 §:n 2 momentin 1 - 4 kohdassa, 5 kohdan b ja d alakohdassa sekä 6, 7, 8 ja 9 kohdassa.

Jos Euroopan patenttinvirasto on lopullisesti päättänyt, että eurooppapatentti kumotaan tai että eurooppapatentti pidetään voimassa muutetussa muodossa, merkitään tämä rekisteriin. Jos patentin haltija on niissä tapauksissa, joissa patentti ylläpidetään muutetussa muodossa, antanut käännöksen ja maksanut patenttilain 70 h §:n 1 momentin mukaisen maksun, tehdään tästä merkintä rekisteriin.

Jos 1 tai 3 momentissa mainitun käännöksen korjaus annetaan, rekisteriin merkitään, milloin tämä on tapahtunut sekä milloin korjauksesta on kuulutettu.

45 §

Patenttinvirasto on kansainvälisiä patenttihakemuksia vastaanottava viranomainen, kun hakijana on Suomen kansalainen tai henkilö, jolla on kotipaikka Suomessa, Suomen lain mukaan muodostettu oikeushenkilö taikka se, joka harjoittaa liikettä Suomessa. Tällainen hakija voi antaa kansainvälisen patenttihakemuksen myös Euroopan patenttinvirastoon.

Eurooppapatenttia koskevan hakemuksen vastaanottaminen

52 q §

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus annetaan patenttinvirastoon, tämän on Euroo-

pan patenttisopimuksen sovellutussäännön 24 kohdan 2 ja 3 mukaisesti merkittävä tekemispäivä hakemusiakirjoihin, annettava hakijalle todistus asiakirjojen vastaanottamisesta sekä tiedotettava asiasta Euroopan patenttinvirastolle.

Hakemus on toimitettava Euroopan patenttinvirastoon Euroopan patenttisopimuksen 77 artiklan sekä tämän sopimuksen sovellutussäännön 15 kohdan 3 mukaisesti, mikäli maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetusta laista (551/67) ei muuta johdu.

Eurooppapatenttia koskevan hakemuksen muuntaminen kansalliseksi hakemukseksi

52 r §

Jos patenttinvirastoon saapuu Euroopan patenttisopimuksen 136 artiklan 2 kohdan mukainen pyyntö eurooppapatenttia koskevan hakemuksen muuntamisesta kansalliseksi hakemukseksi, tulee patenttinviraston välittömästi toimittaa pyyntö hakemuksen jäljennöksen kanssa pyynnössä nimettyjen valtioiden patenttinviranomaisille.

52 s §

Jos patenttinvirastoon saapuu eurooppapatenttia koskeva hakemus, joka on toimitettu sinne muunnettavaksi Euroopan patenttisopimuksen 136 artiklan mukaisesti kansalliseksi patenttihakemukseksi, patenttinviraston on viipymättä ilmoitettava hakijalle tästä.

Patenttilain 70 s §:n 1 ja 2 momentin mukainen hakemusmaksu ja käännös tulee olla patenttinvirastossa kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin hakijalle on lähetetty 1 momentin mukainen ilmoitus. Hakemusmaksu lasketaan samalla tavoin kuin patenttilain 8 §:n mukainen hakemusmaksu.

Eurooppapatenttia koskevista hakemuksista pidettävä päiväkirja

52 t §

Patenttinvirasto pitää erillistä julkista päiväkirjaa eurooppapatenttia koskevista hakemuksista, joiden patenttilain 70 n §:n mukainen käännös on annettu patenttinvirastoon.

Päiväkirjaan merkitään kustakin hakemuksesta Euroopan patenttinviraston sille antama hakemusnumero, hakijan nimi ja osoite, sekä päivä, jolloin käännös tai sen korjaus on

annettu, sekä se, milloin käännöksestä tai korjauksesta on kuulutettu. Lisäksi merkitään hakemuksen vahvistettu tekemispäivä, ne tiedot, jotka on esitetty 7 §:n 2 momentin 4 - 6 ja 10 kohdassa, sekä onko hakemus jaettu eurooppapatenttia koskeva hakemus.

Kun patenttilain 70 h §:n 1 momentin mukainen käännös on annettu, merkitään tämä päiväkirjaan, samoin se, milloin käännöksestä on kuulutettu. Sama koskee sellaista käännöksen korjausta, joka annetaan ennen patentin merkitsemistä patenttirekisteriin.

Eurooppapatentin ja eurooppapatenttia koskevan hakemuksen kääntäminen

52 u §

Patenttilain 70 h §:ssä tarkoitettu käännös on annettava ja maksu on suoritettava patenttivarastoon kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttivarasto on julkaissut kuulutuksen patentin myöntämisestä tai patentin pitämisestä voimassa muutetussa muodossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua käännöksen tulee sisältää keksinnön nimitys, keksinnön selitys tarvittaessa piirustuksineen, tiivistelmä sekä patenttivaatimukset.

Patenttilain 70 h §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun käännökseen on liitettävä tiedot patenttihakemuksen numerosta sekä hakijan nimestä ja osoitteesta. Mainitun 70 h §:n 1 momentin neljännessä virkkeessä tarkoitettuun käännökseen on liitettävä tiedot patentin numerosta sekä patentinhaltijan nimestä ja osoitteesta.

Patenttilain 70 h §:ssä tarkoitettua käännöstä ei katsota annetuksi, ellei 2 ja 3 momentin säännöksiä noudateta.

52 v §

Patenttilain 70 n §:n mukaiseen käännökseen on liitettävä tiedot hakemusnumerosta sekä hakijan nimestä ja osoitteesta. Jollei tätä noudateta, käännöstä ei katsota annetuksi.

52 x §

Kuulutuksen, joka koskee patenttilain 70 h §:n mukaista käännöstä, tulee sisältää:

1) ne tiedot, jotka 52 u §:n 3 momentin mukaan on liitettävä käännökseen;

2) patenttihakemuksen tai patentin luokat;
3) keksinnön nimitys;
4) hakemuksen tekemispäivä;
5) tieto siitä, milloin Euroopan patenttivarasto on kuuluttanut päätöksestään myöntää patentti tai pitää se voimassa muutetussa muodossa; sekä

6) jos etuoikeutta on pyydetty, tieto siitä, missä etuoikeuden perustaksi ilmoitettu hakemus on tehty, sen tekemispäivä ja numero.

Kuulutuksen, joka koskee patenttilain 70 n §:n mukaista käännöstä, tulee sisältää:

1) ne tiedot, jotka 52 v §:n mukaan on liitettävä käännökseen;

2) patenttihakemuksen luokat;
3) keksinnön nimitys;
4) tieto hakemuksen tekemispäivästä; sekä
5) jos etuoikeutta on pyydetty, tieto siitä, missä etuoikeuden perustaksi ilmoitettu hakemus on tehty, sen tekemispäivä ja numero.

52 y §

Korjattaessa käännöstä patenttilain 70 q §:n mukaisesti on annettava korjatun asiakirjan uudelleen kirjoitettu kappale, jossa korjaukset on selvästi esitettävä. Käännöksen korjaukseen on liitettävä tiedot patentin tai patenttihakemuksen numerosta sekä patentinhaltijan tai patentinhakijan nimestä ja osoitteesta sillä uhalla, että käännöksen korjausta ei muutoin katsota annetuksi.

Kuulutuksen, joka koskee patenttilain 70 q §:n 1 momentin mukaista käännöksen korjausta, tulee sisältää:

1) ne tiedot, jotka 52 u §:n 3 momentin mukaan on liitettävä käännökseen;
2) patenttihakemuksen tai patentin luokat;
3) keksinnön nimitys, sekä
4) tieto siitä päivästä, jolloin käännöksen korjaus ja julkaisumaksu saapuivat patenttivaranomaiselle.

Kuulutuksen, joka koskee patenttilain 70 q §:n 2 momentin mukaista käännöksen korjausta, tulee sisältää:

1) ne tiedot, jotka 52 u §:n mukaan on liitettävä käännökseen;
2) patenttihakemuksen luokat;
3) keksinnön nimitys, sekä
4) tieto siitä päivästä, jolloin käännöksen korjaus saapui patenttivaranomaiselle.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 199 .